

Salut als Barris

Diagnòstic

El Raval

2011

Autoria

Coordinació general de l'informe

Ana M Novoa (ASPB)

M Isabel Pasarín (ASPB)

Anàlisi de les dades

Ángel Rodríguez (ASPB)

Ana M Novoa (ASPB)

Redacció i revisió de l'informe

Carles Benet (CSB)

Teresa Brugal (ASPB)

Joan A Cayla (ASPB)

Albert Espelt (ASPB)

Sofia Ferrer (CSB)

Ana M Novoa (ASPB)

Patricia G. de Olalla (ASPB)

Angels Orcau (ASPB)

M Isabel Pasarín (ASPB)

Glòria Pérez (ASPB)

Rosa Puigpinós (ASPB)

Ángel Rodríguez (ASPB)

Maica Rodríguez-Sanz (ASPB)

Ignasi Ruano (CSB)

Laura Zapata (Aj BCN)

Aj BCN: Ajuntament de Barcelona

ASPB: Agència de Salut Pública de Barcelona

CSB: Consorci Sanitari de Barcelona

Agència de Salut Pública de Barcelona

Presidenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Cristina Iniesta

Gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Conrad Casas

Adjunt de gerència de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Joan Ramon Villalbí

Direcció del Institut de Serveis a la Comunitat. ASPB

Lucía Artazcoz

Direcció de l'Observatori de la Salut Pública. APSB

Carme Borrell

Consorci Sanitari de Barcelona**Coordinador general del Consorci Sanitari de Barcelona**

Jaume Estany

Directora del Sector Sanitari de Ciutat Vella

Sofia Ferrer

Districte de Ciutat Vella**Director de Serveis a les Persones**

Xavier Cubells

Nota: aquest document només inclou indicadors quantitatius ja que es complementa amb quatre informes que ja es disponien al barri del Raval:

FTR (2010). Estudi previ del projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural al Raval (ICI)

Entrevista grupal als tècnics/ques i professionals del Grup d'Educació i Comunitat (10/03/2011)
i del projecte Infància (01/04/2011)

Consell de Barri. Districte de Ciutat Vella (2010). Prediagnosi del barri del Raval. Consell de Barri / Eixos de treball. Aportacions i línies estratègiques al Pla de Futur del Raval.

Índex

AUTORIA	I
ÍNDEX DE TAULES	V
ÍNDEX DE FIGURES	VII
INTRODUCCIÓ	1
El Programa Salut als Barris	1
El barri del Raval.....	3
APROXIMACIÓ A LA SALUT DEL BARRI A PARTIR DE L'ANÀLISI DE FONTS D'INFORMACIÓ DISPONIBLES	7
Objectiu	7
Metodologia	7
<i>Fons d'informació.....</i>	<i>7</i>
Ajuntament de Barcelona.....	7
Agència de Salut Pública de Barcelona.....	9
Consorti Sanitari de Barcelona.....	13
<i>Càlcul d'indicadors i presentació de resultats</i>	<i>14</i>
Resultats	16
<i>Característiques demogràfiques</i>	<i>16</i>
Estructura de la població.....	16
L'envelliment.....	19
Composició de les llars	23
Procedència.....	25
<i>Estat de salut</i>	<i>28</i>
Mortalitat	28
Malalties de declaració obligatòria	32
Salut reproductiva	35
Salut mental	36

La salut percebuda.....	39
Trastorns crònics	39
<i>Determinants de la salut</i>	<i>41</i>
Conductes relacionades amb la salut.....	41
Condicions de vida i de treball	52
Factors del medi ambient.....	54
<i>Ús de serveis sanitaris i pràctiques preventives</i>	<i>56</i>
Cobertura sanitària i utilització de serveis	56
Pràctiques preventives	59
Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama.....	61
Conclusions	62

Índex de taules

Taula 1.	Nombre de projectes concedits per any de convocatòria i municipis participants.	1
Taula 2.	Barris de Barcelona participants a la Llei de Barris.	2
Taula 3.	Fonts d'informació dels indicadors analitzats.	15
Taula 4.	Distribució de la població segons edat i sexe. Any 2009.	17
Taula 5.	Evolució de la distribució de la població segons edat i sexe. Raval Sud i Raval Nord, anys 1991, 2001 i 2009.	19
Taula 6.	Índexs de dependència i d'envelliment segons sexe. Any 2009.	21
Taula 7.	Composició de les llars i població que viu sola. Any 2009.	24
Taula 8.	Distribució de la població segons la seva procedència i sexe. Any 2009.	26
Taula 9.	Nacionalitats més freqüents al barri del Raval. Any 2009.	27
Taula 10.	Esperança de vida i taxes de mortalitat i d'Anys Potencials de Vida Perduts en homes i dones. Període 2002-2007.	29
Taula 11.	Causes de mortalitat segons grans grups, sexe i grup d'edat. Any 2007.	30
Taula 12.	Mortalitat evitable segons sexe. Any 2007.	32
Taula 13.	Incidència de malalties de declaració obligatòria. Any 2009.	33
Taula 14.	Resultats de l'embaràs (any 2008) i mortalitat perinatal (any 2007).	36
Taula 15.	Prevalença de depressió en població atesa a l'Atenció Primària de Salut i dispensació d'antipsicòtics en persones grans. Any 2009.	37
Taula 16.	Població i patologia atesa als Centres de Salut Mental. Any 2009.	38
Taula 17.	Salut autopercebuda i trastorns crònics*. Any 2006.	40
Taula 18.	Nombre de naixements i taxes de natalitat i fecunditat en dones de 15 a 49 anys. Barcelona, any 2008.	42
Taula 19.	Nombre de naixements i taxa de fecunditat en noies de 15 a 19 anys. Any 2008.	45

Taula 20.	Interrupcions voluntàries de l'embaràs. Any 2008.....	46
Taula 21.	Inicis de tractament i mortalitat per drogues.....	48
Taula 22.	Conductes relacionats amb la salut. Any 2006.....	51
Taula 23.	Renda Familiar disponible per càpita (RFD pc). Any 2009.....	53
Taula 24.	Cobertura poblacional i recursos assistencials d'atenció primària. Any 2009.	58
Taula 25.	Cobertura sanitària i utilització de serveis sanitaris. Any 2006.....	59
Taula 26.	Indicadors referits a les pràctiques preventives realitzades als Centres d'Atenció Primària. Any 2009.....	60
Taula 27.	Indicadors del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama de Barcelona. Resultats de la 7a Ronda del districte de Ciutat Vella. Any 2009.....	61

Índex de figures

Figura 1.	Mapa del barri del Raval.....	3
Figura 2.	Mapa del districte de Ciutat Vella.	4
Figura 3.	Mapa de les Àrees Bàsiques de Salut de Barcelona. Any 2010.....	6
Figura 4.	Distribució de la població (%) segons grups d'edat, sexe i procedència. Any 2009.....	18
Figura 5.	Distribució de la població per grans grups d'edat i sexe. Any 2009.	18
Figura 6.	Evolució de l'índex de sobre-envelliment ⁽¹⁾ segons sexe. Ciutat Vella i Barcelona. Anys 1986-2009.....	22
Figura 7.	Població major de 74 anys que viu sola (%). Any 2009.....	24
Figura 8.	Distribució de la població segons la seva procedència i sexe. Any 2009.	26
Figura 9.	Raons de Mortalitat Estandarditzades per edat suavitzades per seccions censals de l'any 2001 de Barcelona per (a) sobredosi en homes, (b) caigudes en dones, (c) SIDA en homes i (d) SIDA en dones. Anys 1996-2003.....	31
Figura 10.	Evolució de la incidència de tuberculosi. Anys 1995-2010.	34
Figura 11.	Evolució de la incidència de tuberculosi segons sexe al barri del Raval i Ciutat Vella. Anys 2000-2010.	34
Figura 12.	Evolució de la incidència de SIDA. Anys 2001-2010.....	35
Figura 13.	Distribució dels naixements segons lloc d'origen de la mare. Any 2008.	43
Figura 14.	Distribució dels naixements segons l'edat de la mare. Any 2008.	44
Figura 15.	Distribució de la població de 15 o més anys segons el nivell d'estudis. Any 2009.	52
Figura 16.	Distribució geogràfica de la renda familiar per càpita. Any 2008.	53
Figura 17.	Mapa de soroll diürn del barri del Raval. Any 2009.	55
Figura 18.	Mapa de soroll nocturn del barri del Raval. Any 2009.	55

Introducció

El Programa Salut als Barris

El programa Salut als Barris s'ha posat en marxa a partir de la Llei de Barris (Llei 2/2004, de 4 de juny), que és una llei per la millora de barris, àrees urbanes i viles de Catalunya que requereixen una atenció especial des d'un punt de vista urbanístic, econòmic, social i mediambiental¹. Fins al 2010 hi participen 143 barris d'arreu de Catalunya (Taula 1).

Taula 1. Nombre de projectes concedits per any de convocatòria i municipis participants.

Any Convocatòria	Nombre Projectes	Nombre Municipis
2004	13	12
2005	17	17
2006	17	16
2007	24	23
2008	22	21
2009	26	26
2010	29	28

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya.

A Barcelona, a finals de desembre del 2006 es va aprovar el projecte “La Barcelona dels barris” al Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona, que estableix una nova ordenació territorial de la ciutat de Barcelona amb la distribució de la ciutat en 73 barris². Catorze dels barris de la nova ordenació territorial de Barcelona ciutat han estat prioritzats, i seleccionats per participar a

¹ Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir3484/doc32942.html>

² Ajuntament de Barcelona. La Barcelona dels Barris. http://www.bcn.es/bcnbarris/ca/noticies_noti11.html

la Llei de Barris: Poble Sec, Roquetes, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, Torre Baró-Ciutat Meridiana, Trinitat Vella, El Coll i La Bordeta, Maresme-Besós, la Barceloneta, Bon Pastor-Baró de Viver, Raval Sud (barri del Raval), Can Clos i Plus Ultra (barri de la Marina de Port) i La Vinya (Taula 2).

Taula 2. Barris de Barcelona participants a la Llei de Barris.

Any	Districtes	Barris
2004	Ciutat Vella	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera
2004	Nou Barris	Roquetes
2005	Sants-Montjuïc	Poble Sec
2006	Nou Barris	Torre Baró-Ciutat Meridiana
2006	Sant Andreu	Trinitat Vella
2007	Gràcia	El Coll
2007	Sants-Montjuïc	La Bordeta
2008	Ciutat Vella	La Barceloneta
2008	Sant Martí	Maresme-Besòs
2009	Sant Andreu	Bon Pastor
2010	Ciutat Vella	Raval Sud (barri del Raval)
2010	Sants-Montjuïc	La Vinya, Can Clos i Plus Ultra (barri de la Marina de Port)

Font: Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Generalitat de Catalunya.

El barri del Raval

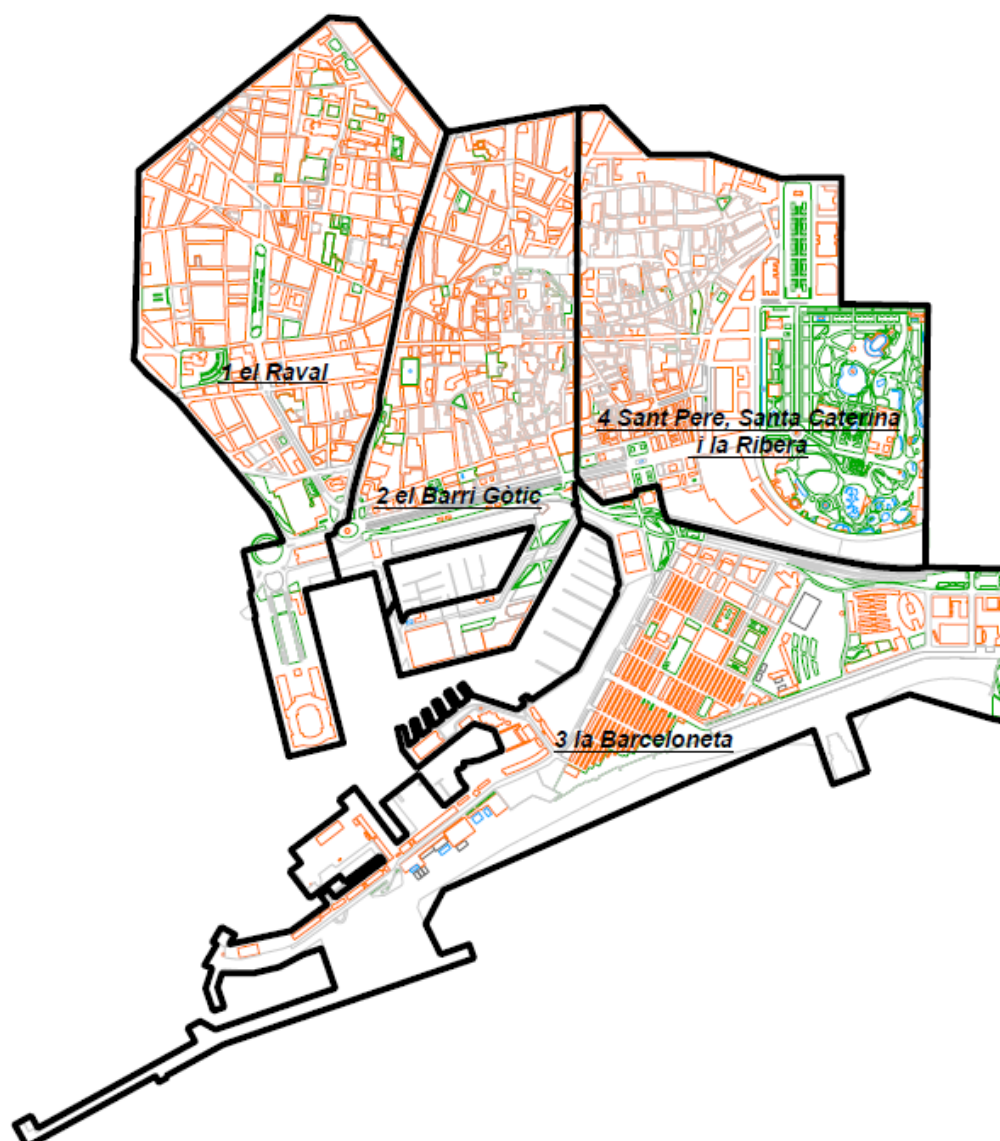
El barri del Raval està comprès dins el nucli antic de la ciutat. Aquest barri està franquejat per la Rambla, el carrer Pelai, la Plaça Universitat, la Ronda Sant Antoni, la Ronda Sant Pau, el Paral·lel i el passeig Josep Carner (Figura 1). Es tracta d'un barri antic, el qual pertany al districte de Ciutat Vella (Figura 2). Dins del nou mapa de barris, el districte de Ciutat Vella manté la seva divisió en quatre espais: el Raval, el Gòtic, la Barceloneta i Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera.

Figura 1. Mapa del barri del Raval.

Font: Ajuntament de Barcelona.

Figura 2. Mapa del districte de Ciutat Vella.

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Abans del 1800, el Raval es caracteritzava (urbanísticament parlant) per la seva trajectòria històrica, a on la concentració de convents i esglésies i els camins que sorgien de l'antiga Barcino eren els principals legats. El barri va rebre l'impacte definitiu de la industrialització entre 1770 i 1840. En aquests anys, van aparèixer gran quantitat de carrers nous amb fàbriques i habitatges pels treballadors i el Raval va arribar a ser el barri més dens d'Europa³.

³ http://www.bcn.es/bcnbarris/ca/barrixbarri_districte1_raval.html

Al començament del segle XX la composició social era principalment obrera, i el barri es va constituir com el centre dels primers moviments obrers. El Raval, per tant, s'havia transformat en un conjunt urbà molt densificat, principalment per les classes amb menys poder adquisitiu, entre les quals els immigrants n'eren una part destacada.

Actualment, el barri del Raval ocupa un territori amb una superfície de 109,8 hectàrees i amb una densitat de població de 437 habitants per hectàrea⁴ (160 a Barcelona). El barri integra dues realitats contrastades, la part nord que normalment ha estat ocupada per població de classe mitjana i la part sud ocupada per classe obrera. La xarxa viària estreta i tortuosa, la proximitat del port i la dedicació de molts locals a bars i sales d'espectacles van esdevenir característiques del barri, que darrerament també ha estat el principal receptor de població immigrant⁵.

L'àrea bàsica de salut (ABS) és la unitat territorial elemental on es presta l'atenció primària de salut, la qual integra l'atenció preventiva, curativa, rehabilitadora i la promoció de la salut de la comunitat⁶ (Figura 3). En el cas del barri del Raval, aquest es correspon amb l' ABS 1D (Raval Sud) i l' ABS 1E (Raval Nord - Dr. Sayé), on s'ubiquen dos Centres d'Atenció Primària (CAP) que donen cobertura sanitària a la població: el CAP Drassanes, ubicat al Raval Sud (Av. Drassanes 17-21) i el CAP Dr. Lluís Sayé, ubicat al Raval Nord (Torres i Amat 8).

⁴ Ajuntament de Barcelona. Departament d'Estadística.
<http://www.bcn.es/estadistica/catala/dades/guiadt01/terri01/t1.htm>

⁵ Ajuntament de Barcelona. Barcelona barri per barri.
http://www.bcn.es/bcnbarris/ca/barrixbarri_districte1_raval.html

⁶ Decret 84/1985, de 21 de març. DOGC Num 527 (1), 10 d'abril 1985, pg 872.

Aproximació a la salut del barri a partir de l'anàlisi de fonts d'informació disponibles

Objectiu

L'objectiu d'aquest informe és analitzar la situació de salut del barri del Raval, per tal de detectar les principals necessitats i possibilitats de millora al barri en termes de salut, des de l'acció dels agents territorials.

Metodologia

En aquest informe es presenten els resultats de l'anàlisi quantitativa dels registres d'informació sanitària i demogràfica existents.

A partir dels registres disponibles s'elaboren una sèrie d'indicadors demogràfics, socioeconòmics i de salut per a la població del barri del Raval.

Fonts d'informació

Ajuntament de Barcelona

Padró Municipal d'Habitants

El padró de Barcelona el gestiona l'Institut Municipal d'Informàtica (IMI), que depèn de l'Ajuntament de Barcelona. Correspon a l'Ajuntament la creació, manteniment, revisió i custòdia del Padró, sent l'IMI qui s'encarrega de la seva gestió, control de la qualitat i tutela de la informació. El padró és continu i mensual, la qual cosa vol dir que un cop al mes tots els ajuntaments envien les

seves dades a l'Institut Nacional d'Estadística (INE), el qual centralitza la informació, creua totes les dades padronals i les retorna als ajuntament actualitzades. Aquest sistema permet disposar d'un padró actualitzat (mensualment) i fiable.

El Padró inclou informació socio-demogràfica (edat, sexe, lloc de naixement, nacionalitat, nivell d'estudis i adreça de residència) de la població empadronada de la ciutat. En aquest informe es realitza la descripció de la població utilitzant les dades corresponents a la lectura del padró a 30 de juny de l'any 2009. Alguns indicadors es calculen en base a dades padronals d'anys anteriors

Mapa estratègic de soroll

L'any 2002 la Unió Europea va aprovar una directiva (Directiva 2002/49/CE) que defineix una sèrie de pautes per combatre la contaminació acústica, entre les quals es troba la obligatorietat de realitzar una diagnosi acurada de la situació.

Arrel d'aquesta normativa, el departament de Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona genera mapes de soroll per a la ciutat de Barcelona, com a eina per dur a terme l'avaluació global i gestió de soroll ambiental de la ciutat. Aquests mapes es generen seguint les pautes establertes per la Unió Europea. Es basen tant en mesures realitzades directament als carrers com en programes de predicció acústiques que posteriorment es comproven amb mesures reals, depenent de la complexitat de la zona que s'està mapejant.

El Mapa de Soroll de Barcelona, que va ser aprovat al 2009, representa gràficament sobre el plànol el nivell de soroll que afecta a cada tram de carrer de la ciutat. Al present informe s'inclouen els mapes de soroll per la franja d'horari diürn (de 7h a 21h) i la franja d'horari nocturn (de 23h a 7h).

També es generen mapes de capacitat acústica, que pretenen establir els límits màxims recomanables a cada carrer de la ciutat en funció de les seves característiques d'ús. Aquests mapes, però, encara no estan disponibles i, per tant, no s'inclouen al present informe.

Agència de Salut Pública de Barcelona

Els indicadors de salut s'han elaborat a partir dels registres de salut disponibles a l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

Registre de Mortalitat

La informació del registre procedeix del registre civil. Les dades es recullen de dos butlletins estadístics oficials: a) el Certificat Mèdic de Defunció, el qual és emplenat pel metge/essa, que registra la causa de defunció, i b) el Butlletí Estadístic de Defunció, emplenat pel familiar de la persona difunta. Des de l'any 2009, aquests dos butlletins estan integrats en un únic document. L'INE, a través les seves delegacions territorials (l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), en el cas de Catalunya), recull i processa les dades i les retorna al Departament de Salut, el qual envia al seu torn el fitxer a l'ASPB amb tota la informació de les defuncions de residents a Barcelona. La informació és enviada amb dos anys de decalatge respecte l'any de la defunció.

A l'ASPB les dades són depurades i contrastades amb registres complementaris, com el Padró Municipal d'Habitants de Barcelona (Ajuntament de Barcelona), el Registre de Vigilància Activa de la Mortalitat Perinatal de Barcelona de l'ASPB i la informació proporcionada per l'Institut de Medicina Legal de Catalunya de les defuncions sobre les quals s'ha realitzat una intervenció judicial.

Registre de Mortalitat Perinatal

Per tal de millorar la informació sobre la mortalitat perinatal, des de l'any 1985 existeix a la ciutat de Barcelona el Registre de Vigilància Activa de la Mortalitat Perinatal. El personal d'infermeria del Servei de Sistemes d'Informació Sanitària (SeSIS) de l'ASPB recull les dades dels nascuts morts i dels nascuts vius i morts durant els primers 7 dies de vida, incloent aquells nadons amb un pes de mínim de 500 grams o amb més de 22 setmanes de gestació. Recullen la informació dels llibres de parts o de nounats, així com la història clínica, de tots els centres de la ciutat on hi ha servei d'obstetrícia i neonatologia.

Registre de Natalitat

La informació del registre procedeix del registre civil. Les dades es recullen del Butlletí Estadístic del Part, que incorpora informació tant del naixement com dades sociodemogràfiques dels pares. Les dades segueixen un circuit similar que en el cas de les defuncions. L'ASPB rep les dades de les persones residents a Barcelona amb una periodicitat anual. A l'ASPB es depuren les dades.

Registre d'Interrupció Voluntària de l'Embaràs

Les dades procedeixen del Registre d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs (IVE) de Catalunya (Departament de Salut). La informació del butlletí és confidencial i recull dades sociodemogràfiques de la dona i del motiu de la interrupció. Aquest registre no inclou els avortaments espontanis.

L'IDESCAT processa les dades i les envia a l'ASPB les dades de les persones residents a Barcelona amb una periodicitat anual.

Sistema d'Informació de Drogodependències

El Sistema d'Informació de Drogodependències de Barcelona (SIDB) es genera a través de la informació procedent de: a) les urgències hospitalàries en consumidors de drogues, b) la mortalitat per reacció aguda a drogues, c) els inicis de tractament per alcohol i altres drogues d) les xeringues donades a injectors de drogues. El Servei de Prevenció i Atenció a les Drogodependències (SePAD) de l'ASPB és l'encarregat de depurar i analitzar la informació dels registres.

a) Urgències hospitalàries

Aquest indicador recull totes les urgències en consumidors de drogues il·legals que es produeixen en els quatre hospitals universitaris de Barcelona (Hospital Clínic, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Hospital del Mar i Hospital de la Vall d'Hebron) més Peracamps i Fòrum. El personal d'infermeria revisa les històries clíniques dels pacients entre 15 i 54 anys i recull la informació d'aquells residents a Barcelona en què

consta el consum de substàncies psicoactives de forma habitual, encara que aquesta no hagi estat el motiu de consulta. L'assignació a la zona de residència es fa en funció de les dades que informa el pacient i que consten a la seva historia clínica.

b) Mortalitat per reacció aguda adversa a drogues

El registre de mortalitat per reacció aguda a substàncies psicoactives es nodreix de totes les morts per causes no naturals que són examinades a l'Institut de Medicina Legal de Catalunya. Es considera mort per sobredosi si el forense així ho dictamina i hi ha presència de drogues a sang i/o teixits.

Es recullen tots els morts que es produeixen a la ciutat i s'estableix la zona de residència depenent del que consti en el Butlletí Estadístic de Defunció.

c) Inicis de tractament per substàncies psicoactives

Aquest registre es conforma de les dades que envien mensualment els Centres d'Atenció i Seguiment de drogues (CAS) de la ciutat de Barcelona.

La informació que es recull al CAS segueix el protocol determinat per l'Observatori de les Drogues i les Toxicomanies de la UE i per l'Observatori Espanyol de les Drogues del Ministeri de Sanitat.

Entre la informació que es recull s'inclou: les variables sociodemogràfiques bàsiques, les drogues y el seu patró de consum i l'antecedent de malalties orgàniques i psiquiàtriques prèvies a la primera consulta. La zona de residència s'assigna en funció de l'adreça del pacient i en el cas de les persones sense sostre es considera el lloc on ha dormit més habitualment en els 30 darrers dies.

d) Xeringues donades a injectors de drogues

En aquest indicador es recull totes les xeringues donades al carrer, farmàcies o als centres de Reducció de Danys de Barcelona. Es consideren xeringues retornades aquelles que recullen els educadors de carrer o són intercanviades a les farmàcies o centres de Reducció de Danys. La zona d'actuació és aquella on està ubicada la farmàcia o el centre de Reducció de Danys, o els carrers on actuen els educadors de salut.

Registre del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama

El Sistema d'Informació de l'Oficina Tècnica del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama de Barcelona registra l'activitat del Programa a partir de les dades dels hospitals proveïdors: Parc de Salut Mar (Hospital del Mar i Hospital de l'Esperança), Hospital de la Vall d'Hebron, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i Hospital Clínic.

Registre de Malalties de Declaració Obligatòria

El Servei d'Epidemiologia de l'ASPB, a través d'un sistema de vigilància, és responsable del registre de malalties de declaració obligatòria (MDO) dels residents a la ciutat de Barcelona.

Les principals fonts d'informació de les MDOs són els centres d'atenció primària i els hospitals i clíniques de la ciutat, així com notificacions procedents de metges que treballen en mutualitats mèdiques o altres centres assistencials i de metges que donen assistència privada. Els centres i els metges declarants trameten per correu els fulls de declaració de MDOs numèriques i individualitzades, la informació dels quals s'introdueix al registre. Posteriorment, la informació és lliurada a la Delegació Territorial de Barcelona de la Generalitat de Catalunya.

Registre de Tuberculosi i VIH/SIDA

A la ciutat de Barcelona, els casos de tuberculosi i de VIH i SIDA es detecten a través d'un sistema de vigilància activa que obté la informació a partir de les següents fonts: 1) notificacions dels metges que fan el diagnòstic; 2) declaracions dels laboratoris de la ciutat (Hospital de la Vall d'Hebron, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Hospital Clínic i Laboratori de Referència de Catalunya - que processa les mostres de: l'Hospital del Mar i de l'Hospital de l'Esperança -); 3) registre d'altres hospitalàries de l'Hospital de la Vall d'Hebron, Hospital del Mar, Hospital de l'Esperança i Hospital Clínic; 4) registre de mortalitat de la ciutat de Barcelona; 5) encreuament d'informació entre els registres de tuberculosi, de SIDA i el Sistema d'Informació de Drogues de Barcelona de l'ASPB; i 6) registre de la Generalitat de Catalunya (detecció dels casos de residents a Barcelona diagnosticats i declarats fora de la ciutat). Pel que fa el registre de VIH, la notificació obligatòria es va fer efectiva el 2010.

Enquesta de Salut de Barcelona

La informació de l'Enquesta de Salut de Barcelona permet obtenir indicadors sobre estils de vida relacionats amb la salut i ús de serveis sanitaris. Tot i que l'Enquesta no és representativa a nivell d'ABS ni de barri, sí permet donar informació a nivell de districte. Els resultats que es mostren són ajustats per edat.

Consorci Sanitari de Barcelona

El Departament de Planificació, Compra i Avaluació de la Regió Sanitària de Barcelona disposa de dades d'assistència sanitària de la població de referència de les ABS de la ciutat de Barcelona.

Conjunt Mínim Bàsic de Dades a l'Alta Hospitalària (CMBD-AH)

El CMBD-AH conté informació de les altes hospitalàries de tots els hospitals de Barcelona, tant públics com privats. Els hospitals generals d'aguts envien mensualment al Consorci Sanitari de Barcelona (CSB) les dades de morbiditat atesa i d'activitat assistencial obtingudes a partir dels informes d'alta

d'hospitalització convencional, de cirurgia major ambulatoria, d'hospital de dia i d'hospitalització domiciliària.

Conjunt Mínim Bàsic de Dades de Salut Mental (CMBD-SM)

El CMBD-SM recull les dades de morbiditat atesa i d'activitat assistencial dels centres ambulatoris de salut mental de Catalunya, tant dels Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) com dels Centres de Salut Mental d'Adults (CSMA).

Registre d'activitat dels Centres d'Atenció Primària

Des del Consorci també es generen indicadors sobre l'activitat dels Centres d'Atenció Primària (CAP) (població atesa i nombre de visites, recursos humans del CAP i indicadors inclosos al *benchmarking* – utilitzats per comparar el funcionament dels Equips d'Atenció Primària, per tal de millorar els resultats en les dimensions avaluades⁷ -).

Registre de Farmàcia

A partir del registre de farmàcia s'obtenen indicadors basats en la dispensació de fàrmacs a les farmàcies de la ciutat.

Càlcul d'indicadors i presentació de resultats

Els indicadors que es mostren a l'informe s'han calculat per quatre nivells de distribució territorial: 1) Àrea Bàsica de Salut (ABS): (ABS 1D [Raval Sud] i ABS 1E [Raval Nord-Dr. Sayé]), 2) Barri: el barri del Raval, 3) Districte districte de Ciutat Vella i 4) pel conjunt de Barcelona ciutat. Per alguns indicadors només s'ha pogut donar informació a nivell de districte i Barcelona ciutat. Els indicadors s'han calculat per separat per homes i dones sempre que les dades ho han permès. Els resultats es presenten en forma de taules i figures, amb una breu descripció narrativa.

⁷ http://www10.gencat.net/catsalut/rsb/arxius/benchmarking_RSB_2008.pdf

A la Taula 3 es resumeixen les fonts d'informació utilitzades i l'any disponible pels indicadors calculats.

Taula 3. Fonts d'informació dels indicadors analitzats.

Indicadors	Font d'informació	Any
Sociodemogràfics	Padró Municipal d'Habitants (Ajuntament de Barcelona)	2009
Mortalitat	Registre de Mortalitat (ASPB)	2007
Malalties transmissibles	Registre de malalties de declaració obligatòria (MDOs) (ASPB)	2009
	Registre de SIDA i VIH (ASPB)	2010
	Registre de tuberculosi (ASPB)	2010
Salut reproductiva	Registre de naixements i d'IVEs (ASPB)	2008
Salut mental	CMBD-Salut Mental (CSB)	2009
Conductes relacionades amb la salut	Registres del Sistema d'Informació de Drogodependències de Barcelona (ASPB)	2009
	Enquesta de Salut de Barcelona (ASPB)	2006
	Registre d'activitat dels CAPs (CSB)	2009
Nivell de soroll	Mapes estratègics de soroll (Dpto Medi Ambient)	2007
Recursos dels Equips d'Atenció Primària	Registre d'Activitat dels CAPs (CSB)	2009
Pràctiques preventives	Registre d' Activitat dels CAPs (CSB)	2009
	Oficina tècnica del programa de detecció precoç del càncer de mama (ASPB)	2009

ASPB: Agència de Salut Pública de Barcelona; CSB: Consorci Sanitari de Barcelona

Resultats

Característiques demogràfiques

Estructura de la població

En comparació a Barcelona, la població del barri del Raval es caracteritza per tenir una proporció més elevada de persones joves, en especial entre els homes de 25 a 39 anys, i una proporció més elevada d'homes que dones entre les persones en edat activa. També presenta una elevada densitat de població – casi 3 vegades superior a la de Barcelona – .

Segons el Padró Municipal d'Habitats de Barcelona de l'any 2009, el barri del Raval té un total de 48.018 habitants (Taula 4), el que representa el 43,7% de la població de Ciutat Vella i el 2,9% de la població de Barcelona. La densitat de població del barri és de 437 hab/hm², molt superior que la densitat del districte (252 hab/hm²) i que la de la ciutat (160 hab/hm²).

Respecte a la distribució per edat, destaca que tant el Raval Sud com el Raval Nord tenen un major percentatge de població jove que Barcelona. Si es compara amb el conjunt de la ciutat, destaca que tant al barri del Raval com al districte de Ciutat Vella existeix una major proporció de persones entre els 25 i 39 anys, en especial entre els homes (Raval Sud 40,4% d'homes i 32,3% de dones; Raval Nord 38,7% d'homes i 32,0% de dones; Barcelona ciutat 28,3% d'homes i 24,2% de dones). En canvi la proporció de població major o igual a 40 anys és superior en Barcelona, en especial en homes majors de 64 anys (Figura 4 i Figura 5). L'evolució en el temps (entre els anys 1991 i 2009) del nombre de persones i la seva distribució es pot veure a la Taula 5. A aquesta taula es pot observar que la menor proporció de persones grans que viuen al Raval en comparació a Barcelona no s'explicaria només per l'augment en el nombre de persones en edat activa al barri, doncs el nombre absolut de persones de 65 anys i més també ha anat disminuint en el temps.

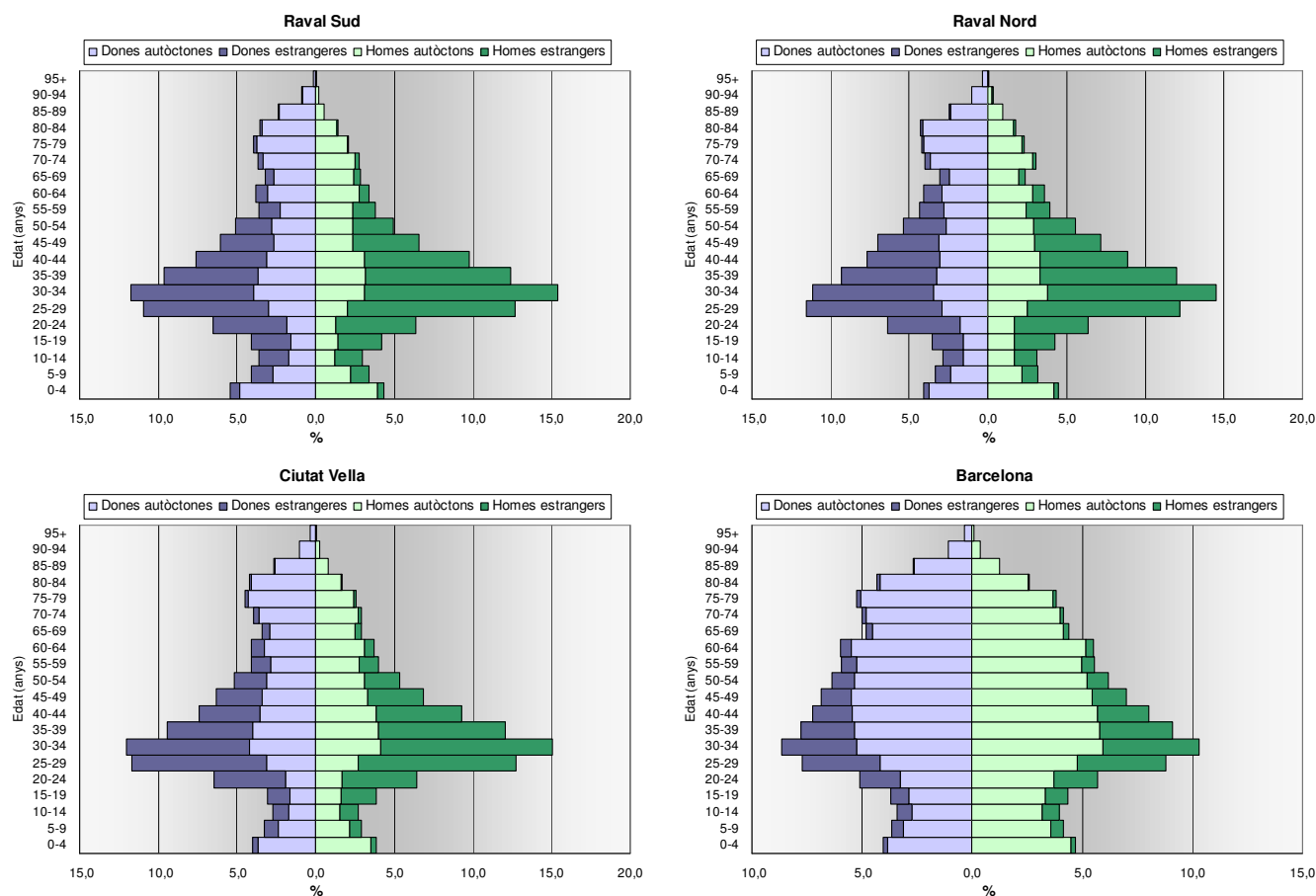
Pel que fa a la distribució segons sexe, al barri del Raval hi ha més homes (53,9%) que dones (46,1%), distribució que és similar a la de Ciutat Vella (53,2% d'homes i 46,8% de dones; relació 1,1), i oposada a la que s'observa pel conjunt de Barcelona (47,7% d'homes, 52,3% de dones; relació 0,9). Aquesta major proporció d'homes és més evident al Raval Sud (relació 1,3) que al Raval Nord (relació 1,0). Aquestes diferències varien segons el grup d'edat, essent entre els 25 i els 39 anys on la proporció d'homes és especialment superior (62,2% d'homes i 37,8% de dones al Raval Sud; 55,2% d'homes i 44,8% de dones al Raval Nord) (Taula 4).

Taula 4. Distribució de la població segons edat i sexe. Any 2009.

	Raval Sud	Raval Nord	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
Població total (N)	26.346	21.672	48.018	109.897	1.638.103
Homes [n (%)]	14.951 (56,7)	10.938 (50,5)	25.889 (53,9)	58.512 (53,2)	781.512 (47,7)
Dones [n (%)]	11.395 (43,3)	10.734 (49,5)	22.129 (46,1)	51.385 (46,8)	856.591 (52,3)
Relació masculinitat	1,3	1,0	1,1	1,1	0,9
Densitat població (Hab/Hm²)	393	494	432	252	160
Grups d'edat	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
0 a 14 anys					
Home	51,7	51,6	51,7	51,9	51,2
Dona	48,3	48,4	48,3	48,1	48,8
15 a 24 anys					
Home	56,6	52,2	54,7	55,2	51,0
Dona	43,4	47,8	45,3	44,8	49,0
25 a 39 anys					
Home	62,2	55,2	59,1	57,5	51,6
Dona	37,8	44,8	40,9	42,5	48,4
40 a 64 anys					
Home	58,8	51,1	55,2	55,2	47,7
Dona	41,2	48,9	44,8	44,8	52,3
Mes de 64 anys					
Home	42,2	36,1	39,3	39,0	39,2
Dona	57,8	63,9	60,7	61,0	60,8

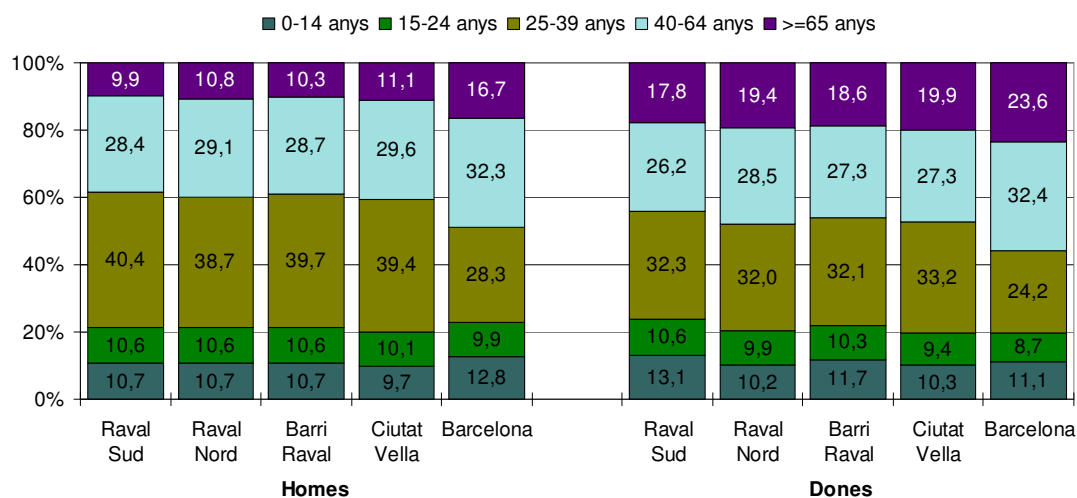
Font: Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona.

Figura 4. Distribució de la població (%) segons grups d'edat, sexe i procedència. Any 2009.

Font: Padró Municipal d'Habitants. Ajuntament de Barcelona.

Figura 5. Distribució de la població per grans grups d'edat i sexe. Any 2009.

Font: Padró Municipal d'Habitants. Ajuntament de Barcelona.

Taula 5. Evolució de la distribució de la població segons edat i sexe. Raval Sud i Raval Nord, anys 1991, 2001 i 2009.

	Raval Sud						Raval Nord					
	1991		2001		2009		1991		2001		2009	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Homes												
0-14 anys	1.285	11,9	1.079	10,3	1.595	10,7	875	10,7	903	11,1	1.174	10,7
15-24 anys	1.518	14,1	1.180	11,3	1.578	10,6	1.093	13,3	875	10,8	1.163	10,6
25-39 anys	2.143	19,9	3.135	30,0	6.043	40,4	1.770	21,6	2.342	28,8	4.238	38,7
40-64 anys	3.806	35,3	3.240	31,0	4.251	28,4	2.695	32,9	2.467	30,3	3.188	29,1
65-74 anys	1.275	11,8	1.123	10,7	846	5,7	1.035	12,6	880	10,8	594	5,4
75 i més anys	754	7,0	707	6,8	636	4,3	728	8,9	670	8,2	583	5,3
Dones												
0-14 anys	1.164	10,4	1.032	10,6	1.492	13,1	805	8,2	883	9,6	1.100	10,3
15-24 anys	1.361	12,1	1.009	10,4	1.209	10,6	1.079	11,0	856	9,3	1.065	9,9
25-39 anys	1.757	15,6	2.283	23,4	3.676	32,3	1.561	15,9	2.112	22,8	3.433	32,0
40-64 anys	3.330	29,6	2.567	26,4	2.983	26,2	2.924	29,7	2.495	27,0	3.056	28,5
65-74 anys	1.953	17,4	1.290	13,2	783	6,9	1.698	17,3	1.269	13,7	762	7,1
75 i més anys	1.681	15,0	1.562	16,0	1.250	11,0	1.773	18,0	1.634	17,7	1.320	12,3

Font: Padró Municipal d'Habitants Ajuntament de Barcelona.

L'envelliment

En línia amb el major percentatge de persones en edat activa al barri del Raval, la proporció de persones grans és menor que la de Barcelona ciutat, el que es reflecteix amb uns índexs de dependència senil i d'envelliment menors que a Barcelona. No obstant, la mitjana d'edat de les dones de 65 anys o més del Raval és superior que la de Barcelona, fet que no s'observa en homes.

Els indicadors de dependència i d'envelliment del Raval Sud, Raval Nord, barri del Raval, Ciutat Vella i Barcelona ciutat es poden veure a la Taula 6. Les persones grans que viuen soles es mostren al següent apartat.

L'índex de dependència demogràfica indica la proporció que representa la població menor de 15 anys i major de 64 anys sobre el col·lectiu de persones

en edat de treballar (15-64 anys), l'índex de dependència juvenil es calcula només pels menors de 15 anys i el de dependència senil pels majors de 64 anys. En línia amb el major percentatge de persones en edat activa al barri del Raval, els indicadors de dependència del barri són inferiors que els que s'observen pel conjunt de Barcelona ciutat. No obstant, al Raval Sud, l'índex de dependència juvenil en dones (19,0%) és superior al que s'observa pel districte de Ciutat Vella (14,7%) i per Barcelona ciutat (17,0%). Això és degut a la major proporció de dones menors de 14 anys al Raval Sud (13,1%) en comparació a la proporció que s'observa al districte (10,3%) i a Barcelona (11,1%).

En quant a l'índex d'envelliment, aquest indica la proporció que representa la població major de 64 anys sobre el col·lectiu de persones menors de 15 anys. Finalment, l'índex de sobre-envelliment indica la proporció de majors de 74 anys sobre el col·lectiu de majors de 64 anys. Tant en homes com en dones, l'índex d'envelliment al Raval (93,0% en homes i 136,3% en dones, al Raval Sud; 100,2% en homes i 189,2% en dones, al Raval Nord) és inferior al del districte (114,6% en homes i 193,2% en dones) i al de la ciutat (130,1% en homes i 211,8% en dones) (Taula 6). Tot i la menor proporció de dones grans del barri del Raval, aquestes són més grans en comparació amb les del la ciutat de Barcelona, tal i com mostra l'índex de sobre-envelliment (61,5% al Raval Sud i 63,4% al Raval Nord, en comparació al 58,4% a Barcelona). En canvi, en homes l'índex de sobre-envelliment al Raval Nord (49,5%) és similar al del conjunt de la ciutat (49,0%) i és menor al Raval Sud (43,0%).

Taula 6. Índexs de dependència i d'envelliment segons sexe. Any 2009.

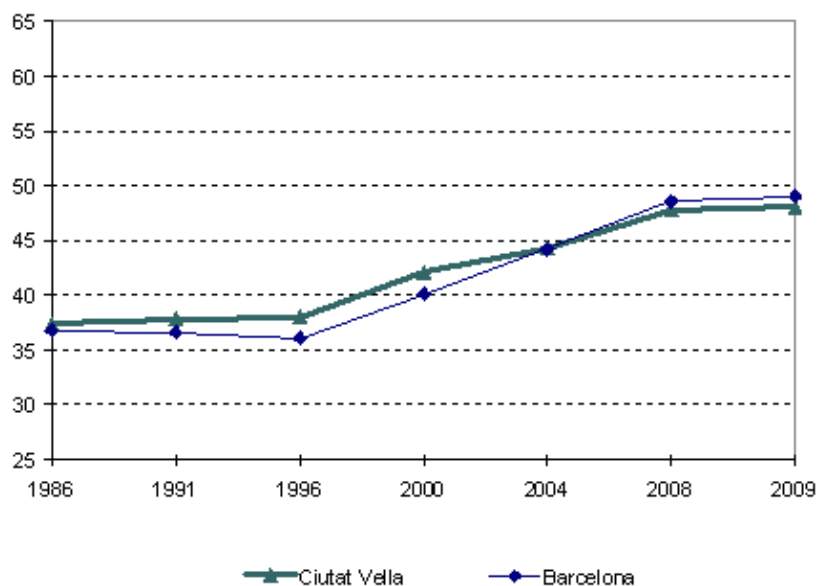
	Raval Sud	Raval Nord	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
Índex de dependència demogràfica					
Homes	25,9	27,4	26,5	26,4	41,8
Dones	44,8	42,1	32,8	43,1	53,1
Índex de dependència juvenil					
Homes	13,4	13,7	13,5	12,3	18,2
Dones	19,0	14,6	16,8	14,7	17,0
Índex de dependència senil					
Homes	12,5	13,7	13,0	14,1	23,6
Dones	25,8	27,6	26,7	28,4	36,1
Índex d'envelliment					
Homes	93,0	100,2	96,0	114,6	130,1
Dones	136,3	189,2	158,8	193,2	211,8
Índex de sobre-envelliment					
Homes	43,0	49,5	45,8	48,1	49,0
Dones	61,5	63,4	62,5	63,4	58,4

Font Padró Municipal d'Habitants. Ajuntament de Barcelona.
Índex de dependència demogràfica: $[(<15 \text{ anys} + >64 \text{ anys}) / \text{Població } 15-64 \text{ anys}] * 100$
Índex de dependència juvenil: $(<15 \text{ anys} / \text{Població } 15-64 \text{ anys}) * 100$
Índex de dependència senil: $(>64 \text{ anys} / \text{Població } 15-64 \text{ anys}) * 100$
Índex d'envelliment: $(>64 \text{ anys} / \text{Població } <15 \text{ anys}) * 100$
Índex de sobre-envelliment: $(>74 \text{ anys} / \text{Població } >64 \text{ anys}) * 100$

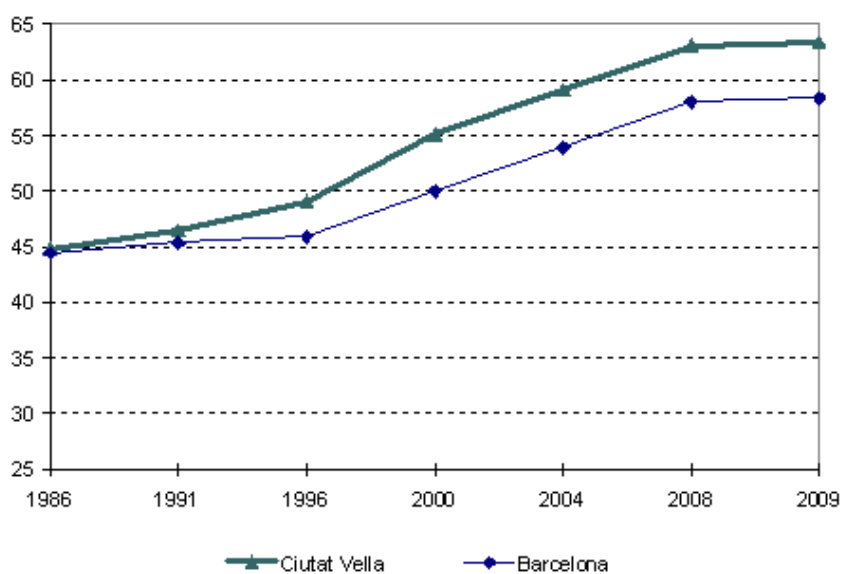
A la Figura 6 és mostra l'evolució de l'índex de sobre-envelliment en homes i dones al districte de Ciutat Vella i a Barcelona. Es pot observar una tendència creixent de l'índex que ha estat similar a Ciutat Vella i a la ciutat de Barcelona en homes, mentre que en dones l'índex ha augmentat de forma més important al districte que a la ciutat.

Figura 6. Evolució de l'índex de sobre-envelliment⁽¹⁾ segons sexe. Ciutat Vella i Barcelona. Anys 1986-2009.

Homes

Dones

Font: Padró Municipal d'Habitants. Ajuntament de Barcelona.

¹⁾Índex de sobre-envelliment: (població >74anys / població >64 anys)*100

Composició de les llars

Tot i que el barri del Raval presenta un menor percentatge de persones majors de 64 anys que Barcelona ciutat, aquestes viuen soles en major freqüència, tant en homes com en dones. La proporció de llars amb 4 o més persones també és superior al Raval que a Barcelona.

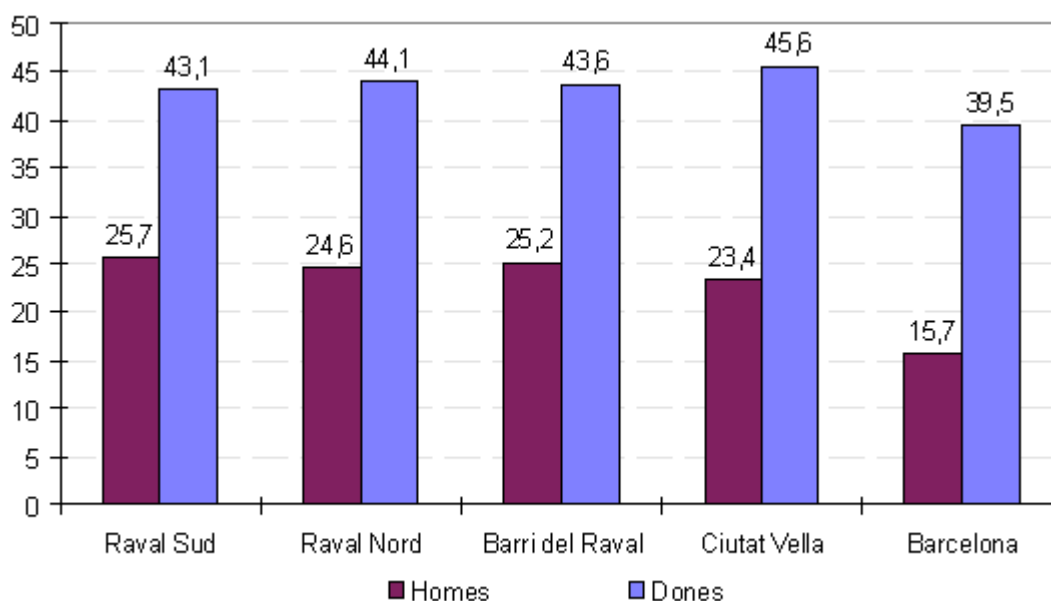
A la Taula 7 es descriu la distribució de la població adulta que viu sola i la composició de les llars pel Raval Sud, Raval Nord, barri del Raval, Ciutat Vella i Barcelona ciutat. El percentatge de persones majors de 64 anys que viuen soles és similar al Raval Sud i al Raval Nord. Tot i que el barri del Raval presenta un menor percentatge de persones majors de 64 anys que Barcelona ciutat, aquestes viuen soles en major freqüència, tant en homes (24,3%; a Barcelona el 13,6%) com en dones (38,6%; a Barcelona el 32,9%). Un patró similar s'observa per les persones majors de 74 anys (Figura 7) i majors de 84 anys. En quant a la tipologia de les llars, la proporció de llars unipersonals és superior al barri del Raval (36,2%) en comparació amb Barcelona ciutat (30,2%), tot i que similar que la del districte (37,6%). Tanmateix, la proporció de llars amb 4 o més persones també és superior al Raval (24,7%) que a Barcelona ciutat (21,3%), i similar a la proporció al districte (21,0%).

Taula 7. Composició de les llars i població que viu sola. Any 2009.

	Raval Sud		Raval Nord		Barri del Raval		Ciutat Vella		Barcelona	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Població que viu sola (>64 anys)										
Homes	367	24,7	286	24,3	653	24,6	1.468	22,5	17.759	13,6
Dones	741	36,4	804	38,6	1.545	37,5	3.964	38,8	66.433	32,9
Població que viu sola (>74 anys)										
Homes	164	25,7	143	24,6	307	25,2	732	23,4	10.050	15,7
Dones	539	43,1	582	44,1	1.121	43,6	2.948	45,6	46.483	39,5
Població que viu sola (>84 anys)										
Homes	35	31,0	40	28,4	75	29,5	187	26,9	2.960	21,3
Dones	198	50,4	203	49,6	401	50,0	1.073	50,4	15.140	41,6
Llars unipersonals	3.343	35,9	3.014	36,6	6.357	36,2	15.767	37,6	197.627	30,2
Llars amb 4 o més persones	2.414	25,9	1.925	23,4	4.339	24,7	8.823	21,0	139.356	21,3

Font: Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona.

Figura 7. Població major de 74 anys que viu sola (%). Any 2009.

Font: Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona.

Procedència

El barri del Raval presenta un dels percentatges més elevats de població nascuda a l'estranger, essent la proporció especialment elevada entre els homes de 25 a 39 anys. Les nacionalitats estrangeres més freqüents són les de Filipines i el Pakistan.

A la ciutat de Barcelona s'ha produït un augment de la població nascuda fora de l'estat espanyol: l'any 1996 representava el 3,8% dels homes i el 4,0% de les dones i augmentà l'any 2009 al 23,4% i 20,3%, respectivament. El districte de Ciutat Vella i en concret el barri del Raval presenten un dels percentatges més elevats de població nascuda a l'estranger (52,7% en homes i 42,5% en dones a Ciutat Vella; 57,4% i 46,6% al barri del Raval). El Raval Sud presenta un percentatge major d'homes nascuts a l'estranger (59,6%) que el Raval Nord (54,5%), essent la distribució similar en el cas de les dones (Taula 8 i Figura 8). La proporció de persones nascudes a l'estranger varia considerablement segons edat, essent entre els 25 a 39 anys el grup d'edat on la proporció és més elevada, en especial en els homes (Figura 4).

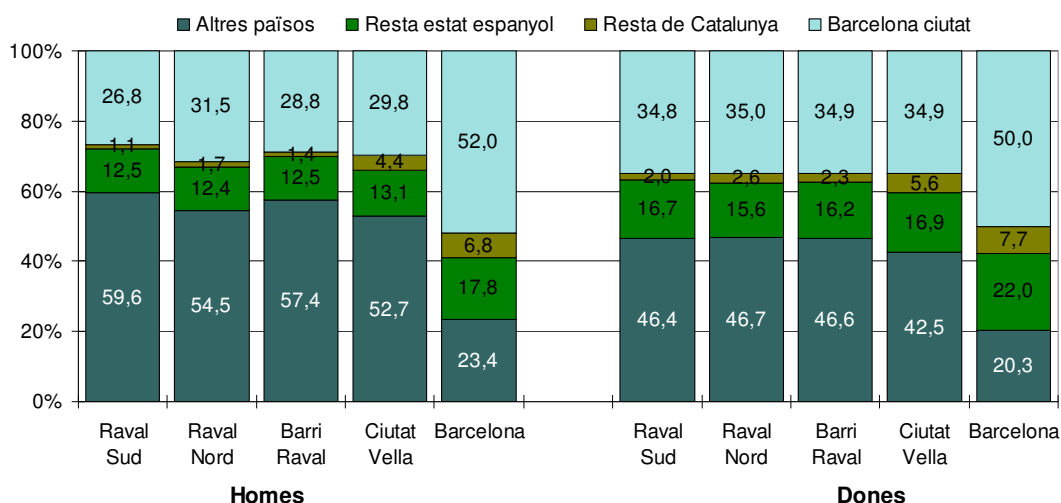
Taula 8. Distribució de la població segons la seva procedència i sexe. Any 2009.

	Raval Sud	Raval Nord	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
	n (%)*	n (%)*	n (%)*	n (%)*	n (%)*
Barcelona ciutat					
Homes	4.003 (26,8)	3.441 (31,5)	7.444 (28,8)	17.411 (29,8)	406.776 (52,0)
Dones	3.970 (35,0)	3.762 (35,0)	7.732 (34,9)	17.951 (34,9)	428.374 (50,0)
Resta de Catalunya					
Homes	167 (1,1)	184 (1,7)	351 (1,4)	2.571 (4,4)	53.314 (6,8)
Dones	226 (2,6)	284 (2,6)	510 (2,3)	2.871 (5,6)	66.017 (7,7)
Resta estat espanyol					
Homes	1.872 (12,5)	1.352 (12,4)	3.224 (12,5)	7.670 (13,1)	138.794 (17,8)
Dones	1.908 (15,6)	1.675 (15,6)	3.583 (16,2)	8.708 (16,9)	188.410 (22,0)
Altres països					
Homes	8.909 (59,6)	5.961 (54,5)	14.870 (57,4)	30.860 (52,7)	182.628 (23,4)
Dones	5.291 (46,4)	5.013 (46,7)	10.304 (46,6)	21.855 (42,5)	173.790 (20,3)

Font: Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona.

*Percentatge sobre el total del sexe i la procedència.

Figura 8. Distribució de la població segons la seva procedència i sexe. Any 2009.

Font: Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona.

A la Taula 9 s'ordenen les nacionalitats estrangeres més freqüents al barri del Raval. En homes, les tres nacionalitats estrangeres amb major percentatge són les de Pakistan, de Filipines i de Bangladesh i en dones, són les de Filipines, el Marroc i el Pakistan.

Taula 9. Nacionalitats més freqüents al barri del Raval. Any 2009.

País	Homes	Dones	Total
	n (%)	n (%)	n (%)
Espanya	11.873 (45,9)	13.100 (59,2)	24.973 (52,0)
Pakistan	3.792 (14,6)	681 (3,1)	4.473 (9,3)
Filipinas	1.885 (7,3)	2.103 (9,5)	3.988 (8,3)
Marroc	1.088 (4,2)	683 (3,1)	1.771 (3,7)
Bangladesh	1.247 (4,8)	307 (1,4)	1.554 (3,2)
Itàlia	621 (2,4)	497 (2,2)	1.118 (2,3)
Equador	433 (1,7)	490 (2,2)	923 (1,9)
Índia	651 (2,5)	166 (0,8)	817 (1,7)
França	372 (1,4)	418 (1,9)	790 (1,6)
Bolívia	323(1,2)	416 (1,9)	739 (1,5)
Altres	3.604 (13,9)	3.268 (14,8)	6.872 (14,5)
Total	25.889 (100)	22.129 (100)	48.018 (100)

Font: Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona.

Estat de salut

Mortalitat

La mortalitat al barri del Raval és superior que la de Barcelona (Raval Sud: un 42,8% superior en homes i un 29,8% superior en dones; Raval Nord: 17,8% i 10,5%, respectivament), el que es tradueix en una menor esperança de vida al néixer que la de Barcelona, especialment entre els homes del Raval Sud.

L'esperança de vida en néixer -la mitjana d'anys que s'espera que visqui un nounat si es mantenen les tendències actuals de mortalitat- l'any 2007 al Raval Sud va ser de 72,5 anys en els homes i de 80,6 anys en les dones, xifres molt inferiors a les observades a Barcelona ciutat (77,5 en homes; 84,2 en dones). Al Raval Nord, tot i també presentar xifres inferior que les de Barcelona, les diferències van ser més petites (76,1 en homes; 83,1 en dones). La Raó de Mortalitat Comparativa ens indica que la mortalitat al Raval Sud va ser un 42,8% superior que la del conjunt de la ciutat en homes (RMC=142,8) i un 29,8% superior en dones (RMC=129,8), 17,8% i 10,5%, respectivament, al Raval Nord. Pel que fa la mortalitat prematura, mesurada amb la Raó d'Anys Potencials de Vida Perduts, aquesta va ser molt similar al Raval Nord en comparació a Barcelona, però al Raval Sud mostra un excés del 54,8% en homes i del 66,1% en dones (Taula 10).

A la Taula 11 es mostren les causes de mortalitat segons grans grups, per edat i sexe. Tot i la inestabilitat a la que estan subjectes les taxes de mortalitat degut al baix nombre de defuncions, els resultats suggereixen una major mortalitat al Raval Sud per la majoria de les causes, tant en homes com en dones, patró que no s'observa al Raval Nord.

A la Figura 9 es mostren els mapes de raons de mortalitat estandarditzada per edat per sobredosi, caigudes i SIDA – causes seleccionades per haver destacat en altres apartats d'aquest informe -, calculades pel període 1996-2003 en

àrees petites de la ciutat de Barcelona⁸. Es pot observar que el Raval se situa en una zona de la ciutat amb unes raons de mortalitat més elevades per aquestes causes.

A la Taula 12 s'observa les principals causes de mortalitat evitable segons sexe i grup de edat. Novament, el baix nombre de defuncions no permet excloure conclusions clares.

Taula 10. Esperança de vida i taxes de mortalitat i d'Anys Potencials de Vida Perduts en homes i dones. Període 2002-2007.

	Raval Sud	Raval Nord	Ciutat Vella	Barcelona
Homes				
Esperança de vida en néixer	72,5	76,1	74,3	77,5
Esperança de vida als 65 anys	15,5	16,2	16,4	17,8
Taxa de mortalitat bruta	1776,1	1131,2	1295,7	1020,3
Taxa de mortalitat estandarditzada	1478,2	1220,1	1305,6	1035,2
Raó de mortalitat comparativa	142,8*	117,8*	126,1*	100
Taxa d'APVP bruta	64,7	44,6	58,8	45,8
Taxa d'APVP estandarditzada	70,9	47,8	63,2	45,8
RAPVP	154,8*	104,4	137,9*	100
Dones				
Esperança de vida en néixer	80,6	83,1	82,6	84,2
Esperança de vida als 65 anys	20,8	22,0	21,8	22,2
Taxa de mortalitat bruta	1174,3	982,5	1036,6	964,5
Taxa de mortalitat estandarditzada	1268,7	1079,9	1068,6	977,1
Raó de mortalitat comparativa	129,8*	110,5*	109,3*	100
Taxa d'APVP bruta	31,0	20,8	26,1	20,5
Taxa d'APVP estandarditzada	34,1	22,2	28,1	20,5
RAPVP	166,1*	108,0	136,7*	100

Font: Registre de Mortalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

*p<0,05; APVP: Anys Potencials de Vida Perduts; RAPVP: Raó d'Anys Potencials de Vida Perduts.

Taxes per 100.000 habitants. Raó de mortalitat comparativa: (Taxa estandarditzada de mortalitat/ Taxa estandarditzada de mortalitat de Barcelona)*100. RAPVP: (Taxa estandarditzada d'APVP / Taxa estandarditzada d'APVP de Barcelona)*100.

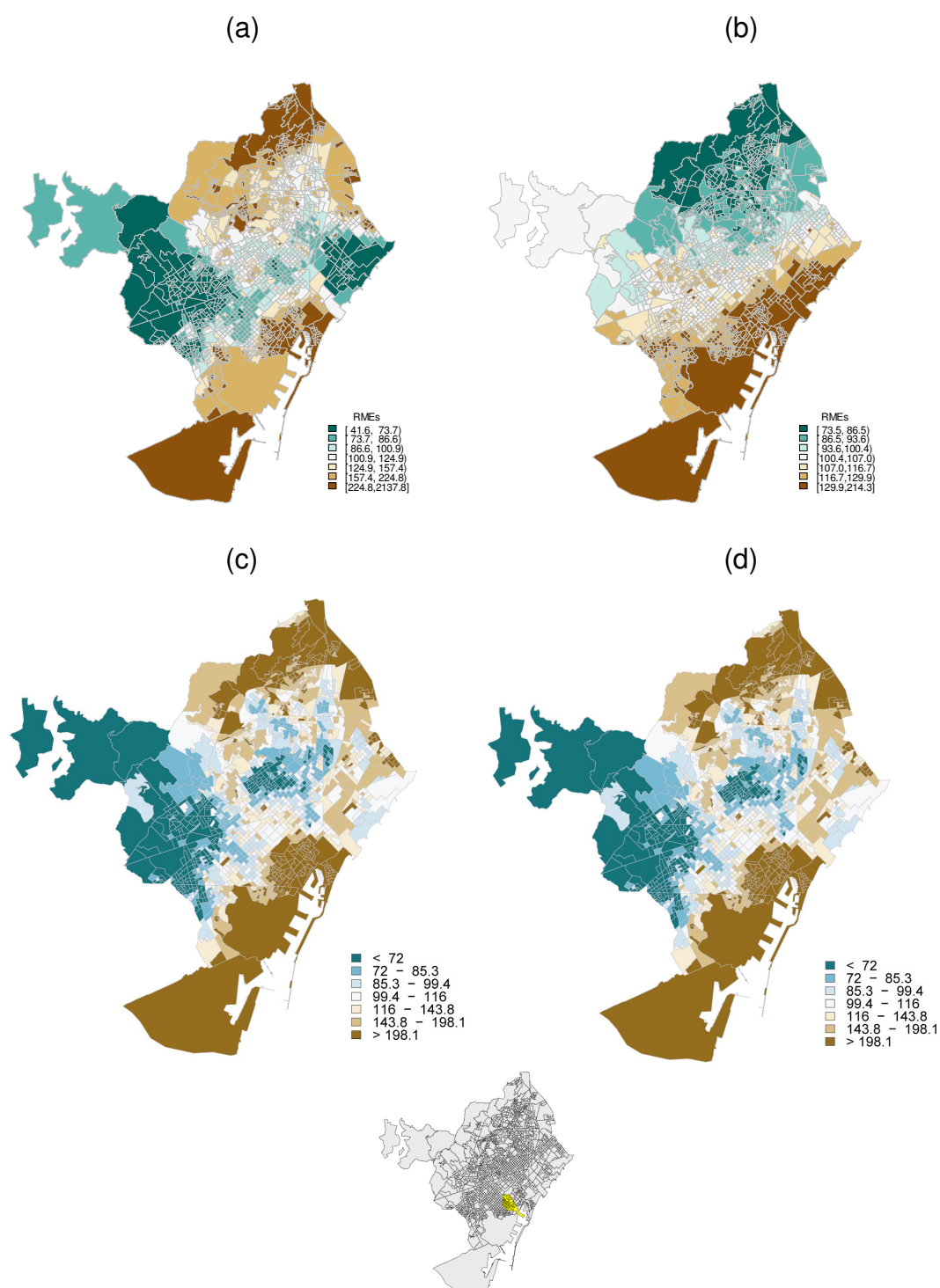
⁸ Aquests mapes formen part del projecte MEDEA (www.proyectomedea.org).

Taula 11. Causes de mortalitat segons grans grups, sexe i grup d'edat. Any 2007.

	Raval Sud		Raval Nord		Ciutat Vella		Barcelona	
	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa	N	Taxa
15-64 anys								
Homes								
Malalties transmissibles	7	59,2	1	12,3	13	27,2	59	11,0
Tumors	11	93,1	2	24,6	40	83,9	640	119,5
Malalties de l'aparell circulatori	20	169,3	3	37,0	36	75,5	301	56,2
Malalties de l'aparell respiratori	2	16,9	2	24,6	13	27,2	81	15,1
Malalties de l'aparell digestiu	6	50,8	1	12,3	12	25,1	100	18,6
Causes externes	8	67,7	3	37,0	23	48,2	195	36,4
Total	54	474,1	12	160,3	137	302,0	1.376	278,4
Dones								
Malalties transmissibles	2	26,7	1	13,9	4	10,7	25	4,5
Tumors	1	13,3	1	13,9	12	32,1	391	71,1
Malalties de l'aparell circulatori	2	26,7	1	13,9	4	10,7	89	16,1
Malalties de l'aparell respiratori	1	13,3	0	0,0	3	8,0	28	5,0
Malalties de l'aparell digestiu	3	40,1	0	0,0	7	18,7	36	6,5
Causes externes	1	13,3	1	13,9	3	8,0	77	14,0
Total	10	147,1	4	69,8	33	96,5	646	127,3
65 anys o més								
Homes								
Malalties transmissibles	2	129,0	2	164,6	10	148,3	117	91,4
Tumors	42	2709,6	13	1069,9	137	2032,0	1.999	1561,7
Malalties de l'aparell circulatori	28	1806,4	24	1975,3	115	1705,7	1.834	1432,8
Malalties de l'aparell respiratori	14	903,2	14	1152,2	61	904,7	848	662,5
Malalties de l'aparell digestiu	4	258,0	2	164,6	11	163,1	238	185,9
Causes externes	5	322,5	1	82,3	10	148,3	200	156,2
Total	95	7161,2	56	5925,9	344	5918,1	5.236	4864,8
Dones								
Malalties transmissibles	4	186,9	0	0,0	11	100,7	149	74,1
Tumors	18	841,1	12	552,2	85	778,5	1.448	720,7
Malalties de l'aparell circulatori	31	1448,6	31	1426,6	163	1492,9	2.631	1309,6
Malalties de l'aparell respiratori	13	607,4	10	460,1	49	448,8	768	382,2
Malalties de l'aparell digestiu	6	280,3	4	184,0	27	247,3	375	186,6
Causes externes	3	140,1	4	184,0	15	137,3	261	129,9
Total	75	4579,4	61	4003,6	350	4240,7	5.632	3686,0

Font: Registre de Mortalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.
Taxes per 100.000 habitants.

Figura 9. Raons de Mortalitat Estandarditzades per edat suavitzades per seccions censals de l'any 2001 de Barcelona per (a) sobredosi en homes, (b) caigudes en dones, (c) SIDA en homes i (d) SIDA en dones. Anys 1996-2003.

Raons suavitzades amb el mètode de Besag, York i Mollié.

No es presenten els mapes de sobredosi en dones i de caigudes en homes per ser poc estables degut al baix nombre de casos per aquestes causes.

Les seccions censals que corresponen al Raval se senyalen en groc al mapa gris.

Taula 12. Mortalitat evitable segons sexe. Any 2007.

		Raval Sud		Raval Nord		Ciutat Vella		Barcelona	
		n	TEM	n	TEM	n	TEM	n	TEM
Homes	Edat								
Hipertensió i malaltia cerebrovascular	35 – 64	4	66,3	0	0,0	6	24,8	69	22,0
Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó	5 – 64	3	23,6	1	11,4	15	29,5	228	38,1
Cirrosi i altres malalties del fetge	15 – 74	3	23,6	2	22,9	9	17,6	94	15,6
Accidents de vehicles a motor	Totes	1	6,7	1	9,6	6	10,0	56	7,4
Dones	Edat								
Hipertensió i malaltia cerebrovascular	35 – 64	2	51,4	0	0,0	2	10,5	27	8,0
Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó	5 – 64	0	0,0	1	12,9	2	5,0	59	9,7
Cirrosi i altres malalties del fetge	15 – 74	2	24,0	0	0,0	5	12,0	31	4,9
Accidents de vehicles a motor	Totes	0	0,0	1	9,6	1	1,9	21	2,5

Font: Registre de mortalitat, Agència de Salut Pública de Barcelona. TEM: Taxa estandarditzada de mortalitat per 100.000 habitants (mètode directe), essent la població de referència la del total de Barcelona de l'any 2003.

Malalties de declaració obligatòria

La incidència de malalties de transmissió sexual és molt més elevada al Raval Sud que a Barcelona ciutat. El Raval Nord, tot i també presentar taxes més elevades que les del conjunt de la ciutat, aquestes són molt més baixes que les del Raval Sud. La incidència de tuberculosi és 7 vegades més elevada al Raval Sud que a Barcelona i 5 vegades més elevada al Raval Nord.

A la Taula 13 s'indica el nombre de casos i la taxa d'incidència de les malalties transmissibles més prevalents al barri, districte i ciutat. Cal destacar les taxes més elevades de malalties de transmissió sexual (gonocòccia, sífilis, VIH i SIDA) que presenta el Raval Sud en comparació amb Barcelona ciutat. El Raval Nord, tot i també presentar taxes més elevades que les del conjunt de la ciutat, aquestes són molt més baixes – la meitat o menys - que les del Raval Sud. Pel que fa a la tuberculosi, les taxes al barri del Raval (166,6 per 100.000 habitants) són 6 vegades superiors a les que s'observen a Barcelona ciutat (25,8), essent aquestes més elevades al Raval Sud (193,6) que al Raval Nord (133,8).

A la Figura 10, Figura 11 i Figura 12 es pot observar l'evolució en el temps de la incidència de tuberculosi i SIDA. En quant a la tuberculosi, tant a Barcelona ciutat com al Raval, la incidència ha mostrat una tendència decreixent des de l'any 1995 fins al 2004, any en què es va estabilitzar. Posteriorment, va presentar augments puntuals els anys 2007 i 2010, essent l'increment del 2010 molt més important al Raval (63% d'augment respecte el 2009) que a Barcelona ciutat (8% d'augment). Pel que fa a la SIDA, tot i que l'any 2010 respecte el 2009 hi ha un augment considerable a la seva incidència només en el cas del Raval Sud, cal remarcar que les taxes són molt inestables i no permeten extreure conclusions clares respecte la seva evolució temporal.

Taula 13. Incidència de malalties de declaració obligatòria. Any 2009.

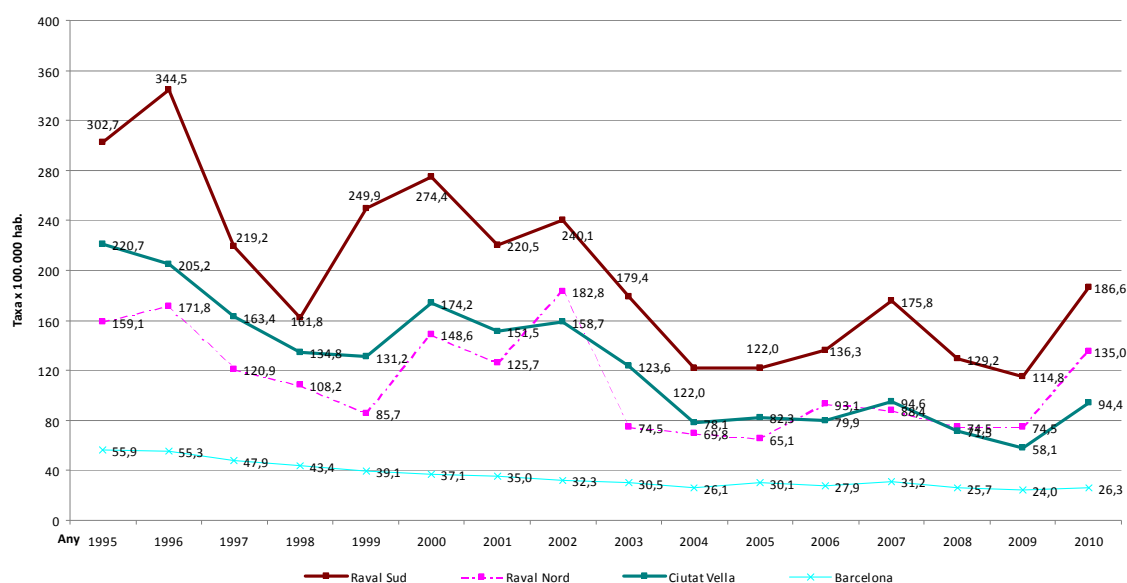
	Raval Sud		Raval Nord		Barri del Raval		Ciutat Vella		Barcelona	
	n	Taxa	n	Taxa	n	Taxa	n	Taxa	n	Taxa
Tuberculosis*	51	193,6	29	133,8	80	166,6	105	95,6	423	25,8
VIH*	18	68,3	8	36,9	26	54,1	45	41,0	323	19,7
SIDA*	4	15,2	2	9,2	6	12,5	11	10,0	72	4,4
Sífilis	15	56,9	6	27,7	21	43,7	33	30,0	209	12,8
Gonocòccia	20	75,9	3	13,8	23	47,9	38	34,6	196	12,0
Amebiasi	2	7,6	1	4,6	3	6,25	5	4,6	14	0,8
Febre tifoidea	0	0,0	1	4,6	1	2,0	1	0,9	5	0,3
Hepatitis A	8	30,4	8	36,9	16	33,3	35	31,9	251	15,3
Hepatitis B	0	0,0	1	4,6	1	2,0	1	0,9	28	1,7
Hepatitis C	2	7,6	0	0,0	2	4,2	4	3,6	9	0,5
Hidatidosi	0	0,0	1	4,6	1	2,0	2	1,8	4	0,2
Leishmaniosi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,2
Legionelosi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	55	3,4
Meningocòccia	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	2,7	22	1,3
Parotiditis	3	11,4	0	0,0	3	6,2	3	2,7	36	2,2
Rubèola	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,1
Shigellosi	1	3,8	2	9,2	3	6,2	4	3,6	40	2,4
Tos Ferina	3	11,4	0	0,0	3	6,2	5	4,6	46	2,8
Xarampió	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,9	5	0,3

Font: Registre de Malalties de Declaració Obligatòria. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Taxes per 100.000 habitants.

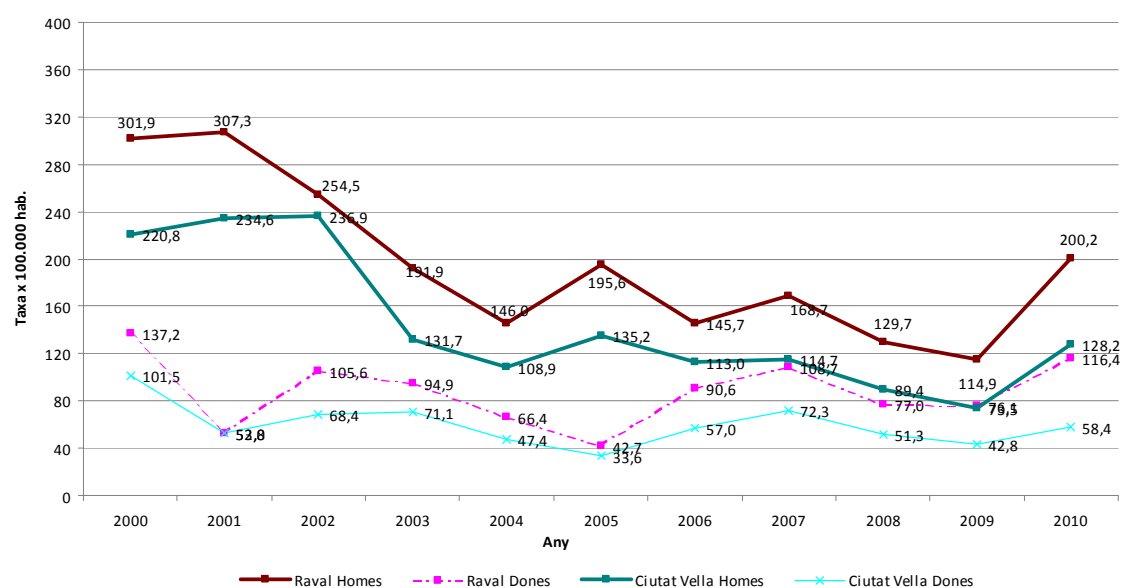
*Dades corresponents a l'any 2010.

Figura 10. Evolució de la incidència de tuberculosi. Anys 1995-2010.

Font: Registre de Malalties de Declaració Obligatòria. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Figura 11. Evolució de la incidència de tuberculosi segons sexe al barri del Raval i Ciutat Vella. Anys 2000-2010.

Font: Registre de Malalties de Declaració Obligatòria. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Figura 12. Evolució de la incidència de SIDA. Anys 2001-2010.

Font: Registre de Malalties de Declaració Obligatòria. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Salut reproductiva

El Raval Sud presenta un major percentatge de naixements amb baix pes al néixer i de naixements prematurs que Barcelona ciutat, mentre que al Raval Nord les xifres són similars.

Pel que fa als resultats de l'embaràs, el Raval Sud presenta un major percentatge de naixements amb baix pes al néixer (11,4%) així com un major percentatge de naixements prematurs (8,5%) que Barcelona ciutat (6,9% i 6,8%, respectivament). Al Raval Nord aquestes xifres són similars a les de Barcelona i fins i tot inferiors pel que fa els naixements prematurs. La mortalitat perinatal, tot i que el baix nombre de casos no permet extreure conclusions, en general les taxes al Raval Sud i Raval Nord són superiors a les taxes del districte i de Barcelona ciutat (Taula 14).

Taula 14. Resultats de l'embaràs (any 2008) i mortalitat perinatal (any 2007).

	Raval Sud	Raval Nord	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
% naixements amb baix pes al néixer (<2500g.)	11,3 (n=36)	7,7 (n=17)	9,8 (n=53)	7,8 (n=81)	7,0 (n=1.085)
% naixements prematurs (<37 set. gestació)	8,5 (n=27)	4,5 (n=10)	6,9 (n=37)	5,8 (n=60)	6,7 (n=1.040)
Mortalitat perinatal (criteri nacional*)	7,1 (n=2)	10,2 (n=2)	-	4,3 (n=4)	4,4 (n=66)
Mortalitat perinatal (criteri internacional**)	0,0 (n=0)	10,2 (n=2)	-	2,2 (n=2)	2,3 (n=45)

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

* (Nascuts vius i morts durant la 1ª setmana + nascuts morts ≥ 500 g / nascuts vius i nascuts morts ≥ 500).

** (Nascuts vius i morts durant la 1ª setmana + nascuts morts ≥ 1000 g / nascuts vius i nascuts morts ≥ 1000).

Salut mental

Segons consta al registre de la Història Clínica d'Atenció Primària, la proporció d'homes amb un diagnòstic de depressió és inferior al barri del Raval que a Barcelona ciutat; en dones la proporció és menor al Raval Nord i similar al Raval Sud. Pel que fa a la patologia atesa en Centres de Salut Mental, al districte de Ciutat Vella la proporció de diagnòstics severos és similar que a Barcelona en el cas dels adults, mentre que en infants i joves és 5 vegades superior.

A la Taula 15 es mostra el percentatge de població atesa al Centre d'Atenció Primària amb un diagnòstic de depressió i el consum d'antipsicòtics en persones de 75 i més anys. S'observa una menor proporció d'homes amb depressió al Raval Sud i al Raval Nord en comparació amb Barcelona. En dones les xifres van ser similars al Raval Sud i més baixes al Raval Nord. La dispensació d'antipsicòtics en persones de 75 o més anys va ser inferior al Raval que al districte i a Barcelona ciutat. Aquest indicador es genera per avaluar la sobre utilització d'aquest fàrmac en persones grans.

Taula 15. Prevalença de depressió en població atesa a l'Atenció Primària de Salut i dispensació d'antipsicòtics en persones majors de 75 anys. Any 2009.

	Raval Sud	Raval Nord	Ciutat Vella	Barcelona
	%	%	%	%
Població atesa a l'Atenció Primària de Salut amb diagnòstic de depressió*				
Homes	3,65	4,31	4,50	6,07
Dones	11,00	9,15	11,60	11,88
Dispensació d'antipsicòtics en persones de 75 anys o més**				
Dosi Diària Definida (DDD) per 1.000 habitants i dia	3,30	3,78	6,35	5,29

*Diagnòstic de depressió segons dades del Centre d'Assistència Primària.

**Consum d'antipsicòtics segons nombre de DDD dispensades en farmàcia. La DDD d'un fàrmac és la dosi diària mitjana de manteniment en adults quan el fàrmac s'utilitza per a la seva indicació més freqüent.

Pel que fa a la població i patologia atesa als centres de salut mental, només hi ha dades a nivell de districte. L'any 2009, un total de 2.541 persones de 18 i més anys i 134 menors van ser atesos a un centre de salut mental de Ciutat Vella. A la Taula 16 es comparen les taxes al districte i al conjunt de Barcelona de l'ús de serveis dels centres de salut mental per 1.000 habitants. Mentre que les taxes en els adults són similars al districte i a la ciutat, en el cas dels infants i joves, les taxes són superiors al districte.

Pel que fa a la patologia atesa en adults, la proporció de diagnòstics severos va ser similar al districte (28,7%) que a la ciutat (27,3%), essent al districte més freqüent els diagnòstics de esquizofrènia i abús de tabac, alcohol i drogues i menys freqüents els de depressió major. En el cas dels infants i joves, la proporció de diagnòstics severos va ser molt superior al districte (58,3%) que al conjunt de Barcelona (10,8%), essent els diagnòstics principals el desordre mixt de desenvolupament, el trastorn esquizofrènic i el trastorn límit de la personalitat (Taula 16).

Taula 16. Població i patologia atesa als Centres de Salut Mental. Any 2009.

	Ciutat Vella	Barcelona
Població de 18 o més anys		
Població atesa		
Taxa població atesa (atesos/1.000 hab i any)	25,3	27,0
Taxa d'incidència atesa (primeres visites/1.000 hab i any)	9,5	9,1
Taxa freqüentació (visites/1.000 hab i any)	162,2	184,3
Diagnòstics mentals severos (%)		
Algun trastorn mental greu	28,7	27,3
Trastorns esquizofrènics	15,4	11,4
Agorafòbia i atacs pànic	1,9	2,3
Depressió major	3,2	6,7
Paranoia	2,9	1,6
Trastorn obsessiu- compulsiu	1,8	1,9
Trastorn afectiu bipolar	1,3	2,3
Trastorn límit de la personalitat	1,9	1,2
Abús de tabac, alcohol i drogues	4,5	1,6
Trastorns alimentaris	1,0	1,0
Menors de 18 anys		
Població atesa		
Taxa població atesa (atesos/1.000 hab i any)	58,3	37,0
Taxa d'incidència atesa (primeres visites/1.000 hab i any)	23,5	16,2
Taxa freqüentació (visites/1.000 hab i any)	320,2	286,7
Diagnòstics mentals severos (%)		
Algun trastorn mental greu	35,1	10,8
Desordre mixt del desenvolupament	8,2	2,1
Trastorns esquizofrènics	6,7	0,7
Trastorn límit de la personalitat	5,9	0,6
Altres psicosis de la infància	5,2	2,3
Autisme	3,7	0,8
Trastorns afectius greus	3,7	0,5
Trastorn dissociat de la personalitat	1,5	1,3

Font: CMBD-Salut Mental. Consorci Sanitari de Barcelona.

La salut percebuda

Els residents de Ciutat Vella refereixen una pitjor salut autopercebuda que pel conjunt de Barcelona.

Segons dades de l' Enquesta de Salut 2006 tant els homes com les dones de Ciutat Vella van referir un pitjor estat de salut percebut que pel conjunt de Barcelona ciutat, essent aquest millor en homes que en dones per ambdues àrees (Taula 17).

Trastorns crònics

Les dones residents a Ciutat Vella refereixen presentar algun trastorn crònic amb més freqüència que les de Barcelona, mentre que els homes refereixen una freqüència similar. Els homes de 65 anys o més de Ciutat Vella refereixen tenir limitacions per la realització de les activitats de la vida diària amb més freqüència que els de Barcelona.

La proporció d'homes amb algun trastorn crònic, segons dades de l'Enquesta de Salut 2006, va ser similar a Ciutat Vella (68,7%) i a Barcelona (69,3%). En canvi, la proporció de dones amb algun trastorn crònic va ser superior al districte (82,4% en comparació amb el 61,8% a Barcelona) (Taula 17).

Pel que fa les limitacions per realitzar una o més activitats de la vida diària, aquestes van ser més freqüents als homes de 65 o més anys de Ciutat Vella (36,0%) que als de Barcelona (28,0%). En dones, les xifres van ser superior que en homes, però aquestes van ser superiors pel conjunt de Barcelona (49,9%) que a Ciutat Vella (42,6%) (Taula 17).

Taula 17. Salut autopercebuda i trastorns crònics*. Any 2006.

	Ciutat Vella		Barcelona	
	homes	dones	homes	dones
	(%)	(%)	(%)	(%)
Estat de salut percebut				
Estat de salut excel·lent/molt bo/bo	74,0	65,5	81,2	69,3
Existència de trastorns crònics				
Presència d'algun trastorn crònic	68,7	82,4	69,3	61,8
Població >65 anys amb limitacions per realitzar una o més activitats de la vida diària	36,0	42,6	28,0	49,9

Font: Enquesta de Salut de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

*Dades de persones majors de 14 anys.

Nota: Percentatges ajustats per edat.

Determinants de la salut

Conductes relacionades amb la salut

Salut reproductiva

Naixements segons país d'origen

Dos de cada tres naixements al barri del Raval són de dones nascudes en països en vies de desenvolupament, proporció 3 vegades superior a la de Barcelona ciutat, essent la taxa de fecunditat d'aquestes dones el doble que la que s'observa a Barcelona. La procedència més freqüent de les mares nascudes a l'estranger és l'Àsia, mentre que a Barcelona predominen les mares nascudes a Centre i Sudamèrica.

L'any 2008 es van produir 537 naixements al barri del Raval (317 al Raval Sud i 220 al Raval Nord), la majoria dels quals de dones nascudes en països en vies de desenvolupament (65,9%), percentatge molt superior al de Barcelona ciutat (27,6%). La taxa de natalitat al barri del Raval va ser de 11,3 per 1.000 habitants (12,0 al Raval Sud i 10,3 al Raval Nord), major que la taxa de natalitat de Ciutat Vella (9,2) i que la del conjunt de Barcelona (9,6). Pel que fa a la taxa de fecunditat, la taxa global al Raval Nord (37,3 per 1.000 dones de 15 a 49 anys) va ser similar a l'observada pel conjunt de la ciutat (38,7), mentre que la taxa per Raval Sud va ser superior (50,9). No obstant, la taxa de fecunditat en dones nascudes en països en vies de desenvolupament al barri del Raval (92,7 al Raval Sud i 89,3 al Raval Nord) va ser del doble que la de Barcelona (45,2) (Taula 18).

Taula 18. Nombre de naixements i taxes de natalitat i fecunditat en dones de 15 a 49 anys. Barcelona, any 2008.

	Raval Sud	Raval Nord	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
Nombre de naixements					
Global	317	220	537	1.033	15.578
De dones nascudes en PVD [n (%)]	206 (65,0)	148 (67,3)	354 (65,9)	537 (52,0)	4.298 (27,6)
Taxa de natalitat					
(per 1.000 habitants)	12,0	10,3	11,3	9,2	9,6
Taxa de fecunditat					
(per 1.000 dones de 15 a 49 anys)					
Global	50,9	37,3	44,3	34,7	38,7
De dones nascudes en PVD	92,7	85,0	89,3	57,3	45,2

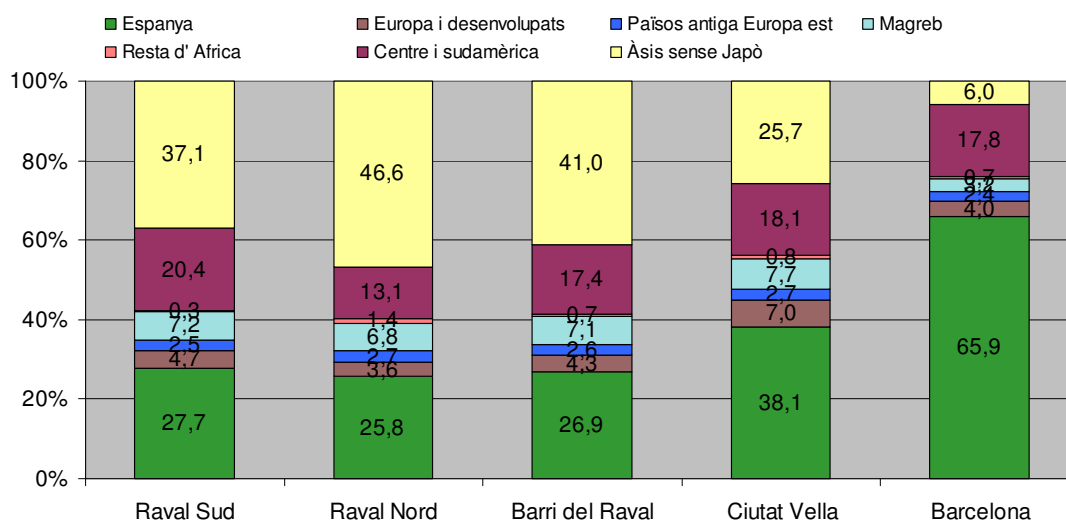
Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

PVD (Països en vies de desenvolupament): Àsia sense Japó, Centre i Sudamèrica, Magrib, països de l'antiga Europa de l'Est i resta d'Àfrica.

Respecte al lloc d'origen de les mares nascudes a l'estranger, al barri del Raval predominen les mares nascudes a l'Àsia (excloent el Japó) (51,3% al Raval Sud i 62,8% al Raval Nord) seguides de les mares de Centre i Sudamèrica (28,2% al Raval Sud i 17,7% al Raval Nord). Aquesta distribució difereix de la que s'observa pel conjunt de Barcelona, on predominen les mares nascudes a Centre i Sudamèrica (52,2%), seguides de les nascudes a l'Àsia (17,6%) (Figura 13).

Els resultats de l'embaràs es mostren al capítol "Estat de salut" (apartat de "Salut reproductiva").

Figura 13. Distribució dels naixements segons lloc d'origen de la mare. Any 2008.

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Edat de les mares i embarassos adolescents

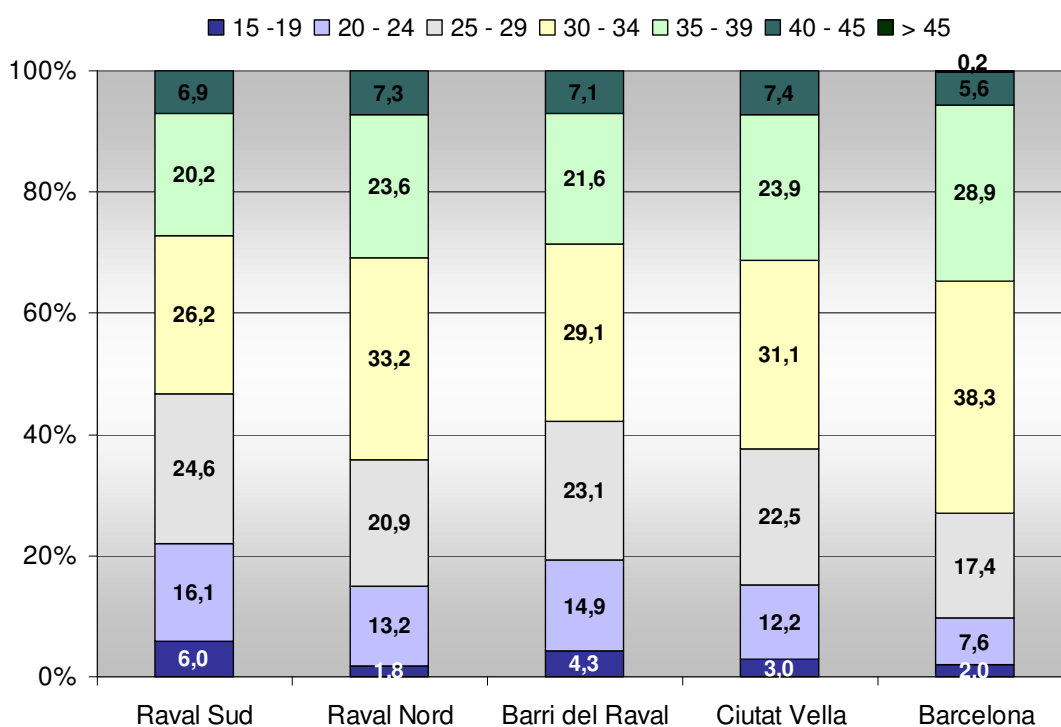
La mitjana d'edat de les mares del barri del Raval és inferior a la del conjunt de Barcelona, essent més baixa al Raval Sud que al Raval Nord. La majoria de naixements de mares adolescents es produeixen al Raval Sud, que presenta una taxa de fecunditat entre els 15 i 19 anys quatre vegades superior a la de Barcelona. Al Raval Nord, la taxa de fecunditat en aquest grup d'edat és similar que la de la ciutat en conjunt.

Pel que fa la distribució dels naixements segons l'edat de la mare, l'any 2008 no es va produir cap embaràs en menors de 15 anys a la ciutat de Barcelona. Al barri del Raval hi ha un major percentatge de naixements en dones de 29 o menys anys (46,7%) en comparació al Raval Nord (35,9%) i a Barcelona ciutat (27,1%) (Figura 14).

Pel que fa als embarassos adolescents, a la Taula 19 es mostren el nombre de naixements i la taxa de fecunditat en noies de 15 a 19 anys d'edat. L'any 2008 es van produir 23 naixements en adolescents al barri del Raval, la majoria dels quals de noies del Raval Sud (82,6%). Aquests naixements representen el

74,2% dels naixements del districte en noies d'aquesta edat i el 7,3% dels de la ciutat. Els 4 naixements de mares adolescents que es van produir al Raval Nord van ser tots de dones procedents de països en vies de desenvolupament. Al Raval Sud, les taxes de fecunditat en aquest grup d'edat van ser quatre vegades superiors a les observades pel conjunt de Barcelona, mentre que al Raval Nord les taxes van ser similars a les observades a Barcelona ciutat, tant pel conjunt de dones com per les dones de països en vies de desenvolupament. Si a aquests naixements els hi sumem el nombre d'interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVEs) en aquest grup d'edat (Taula 20), s'observa que l'any 2008 es van produir 51 embarassos adolescents, 34 dels quals de noies nascudes en països en vies de desenvolupament.

Figura 14. Distribució dels naixements segons l'edat de la mare. Any 2008.

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Taula 19. Nombre de naixements i taxa de fecunditat en noies de 15 a 19 anys. Any 2008.

	Raval Sud	Raval Nord	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
Nombre de naixements					
Global	19	4	23	31	316
En dones de PVD*	10	4	14	17	174
Taxa de fecunditat					
Global	40,6	10,6	27,2	18,7	10,0
En dones de PVD	52,0	31,7	44,0	34,0	30,1

Font: Registre de Natalitat. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Taxa de fecunditat: nombre de naixements per 1.000 dones de 15 a 19 anys.

PVD (Països en vies de desenvolupament): Àsia sense Japó, Centre i Sudamèrica, Magrib, països de l'antiga Europa de l'Est i resta d'Àfrica.

Interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVEs)

La taxa d'IVES al barri del Raval és superior que la taxa a Barcelona ciutat, tant pel conjunt d'IVES com per les IVEs de dones procedents de països en vies de desenvolupament així com per les IVEs de noies adolescents.

L'any 2008, al barri del Raval es van produir 286 IVEs, el que representa el 51,4% de les IVEs del districte i 3,9% de les de la ciutat. El 62,2% d'aquestes IVEs van ser de dones procedents de països en vies de desenvolupament. Vint-i-vuit d'aquestes IVEs es van produir en adolescents, el 71,4% en noies procedents de països en vies de desenvolupament. La taxa d'IVES al barri del Raval va ser de 23,6 pel conjunt de dones i de 44,9 per dones procedents de països de baixa renda. Ambdues taxes van ser superiors a les taxes del districte i la ciutat. El mateix patró s'observa en adolescents de 15 a 19 anys (veure Taula 20).

Taula 20. Interrupcions voluntàries de l'embaràs. Any 2008.

	Barri del Raval	Ciutat Vella	Barcelona
Dones de 15 a 49 anys			
Nombre d'IVEs			
Global	286	556	7.205
En dones de PVD*	178	312	3.805
Taxa d'IVEs			
Global	23,6	18,7	17,9
En dones de PVD*	44,9	33,3	36,7
Embarassos no planificats			
(% IVE sobre total d'embarassos)	34,7	35,0	31,6
Taxa de fecunditat			
Global	44,3	34,7	38,7
En dones de PVD*	89,3	57,3	45,2
Dones de 15 a 19 anys			
Nombre d'IVEs			
Global	28	50	672
En dones de PVD*	20	28	283
Taxa d'IVEs			
Global	33,2	30,1	21,2
En dones de PVD*	62,9	56,0	44,4
Embarassos no planificats			
(% IVE sobre total d'embarassos)	54,9	61,7	68,0
Taxa de fecunditat			
Global	27,2	18,7	10,0
En dones de PVD*	44,0	34,0	30,1

Font: Registre d'IVEs. Agència de Salut Pública de Barcelona.

IVE: interrupció voluntària de l'embaràs; PVD (Països en Vies de Desenvolupament): Àsia sense Japó, Centre i Sudamèrica, Magrib, països de l'antiga Europa de l'est i resta d'Àfrica.

Taxes per 1000 dones de 15 a 49 anys o de 15 a 19 anys

El consum de drogues

Al barri del Raval cal destacar l'elevat consum de drogues per via injectada, principalment heroïna, i l'elevada mortalitat per sobredosi. Tot i que el consum d'alcohol és un dels principals motius d'inicis de tractament, les taxes són similars a les que s'observen pel conjunt de la ciutat.

El 46,4% de tots els inicis de tractament per alcohol i altres drogues en el Barri del Raval és per un trastorn per abús o dependència a l'alcohol. A nivell de barri, en el cas dels homes, representa que 32,5 de cada 10.000 homes de 15 a 49 anys presenta un trastorn per aquest consum, xifra similar a la de Barcelona ciutat (Taula 21).

Per contra, la taxa de consum d'heroïna en els homes és 1,4 vegades major a la de Barcelona ciutat, i en el cas de les dones és 4,1 vegades superior. Aquest consum és bàsicament per via injectada i es produeix principalment en persones excloses sense llar. És per això que en aquesta zona es donen dos grans problemes de salut pública. Per una banda un elevat consum a la via pública –l'any 2010, al Raval, es van donar 214.909 xeringues, les quals representaven el 71,8% del total de xeringues donades a la ciutat, obtenint una taxa de retorn del 83,1% del total de xeringues-, i per altre una major mortalitat per sobredosi. Aquesta és, en el cas dels homes, 2,1 vegades major que la de tota la ciutat i lleugerament superior a la del districte (1,1 vegades superior). En el cas de les dones, la mortalitat per sobredosi és 5,3 vegades superior a la de la resta de Barcelona i 1,4 vegades més alta que la de la resta del districte.

Taula 21. Inicis de tractament i mortalitat per drogues.

		Barri del Raval		Ciutat Vella		Barcelona	
		n	Taxa	n	Taxa	n	Taxa
Inicis de tractament, 2010							
Heroïna	Homes	27	14,7	65	16,8	442	10,6
	Dones	18	14,4	28	9,7	142	3,5
Cocaïna	Homes	18	10,1	38	9,8	622	14,9
	Dones	10	7,7	19	6,6	145	3,6
Cànnabis	Homes	5	2,7	9	2,3	214	5,1
	Dones	3	2,7	6	2,1	60	1,5
Alcohol	Homes	59	32,5	116	30,1	1.421	34,1
	Dones	11	8,9	20	6,9	453	11,2
Mortalitat per reacció aguda adversa a drogues, anys 2005-2009							
	Homes	18	9,9	36	9,3	197	4,7
	Dones	8	6,3	13	4,5	50	1,2

Font: Sistema d'informació de drogues de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.
 Taxes per 10.000 habitants entre 15 i 49 anys, calculades amb la població del 2009.

El consum de tabac

Els homes de Ciutat Vella declaren ser fumadors amb més freqüència que els de Barcelona ciutat, mentre que en dones la proporció és similar.

Respecte al consum de tabac, segons les dades de la Enquesta de Salut de Barcelona de l'any 2006, es van declarar fumadors habituals un 31,1% dels homes i un 20,6% de les dones de 15 anys o més del districte, xifres que són lleugerament superiors a les del conjunt de Barcelona en el cas dels homes (28,8%) i similars en el cas de les dones (19,6%). Aquests percentatges són similars als que s'observen als registres dels CAPs de Ciutat Vella de l'any 2009 (homes 35,0%, dones 22,8%), i lleugerament inferiors pel que fa a Barcelona ciutat (homes 23,5%, dones 14,5%).

Sobrepès i obesitat

Segons l'ESB, la repvalença de sobrepès en els homes de Ciutat Vella és menor que els de Barcelona ciutat, mentre en dones la proporció és similar.

Segons les dades de l'Enquesta de Salut de Barcelona de 2006, un 22,7% dels homes i 35,9% de les dones del districte de Ciutat Vella tenen sobrepès o obesitat, valors inferiors als que s'observen a Barcelona en els homes (29,4%) i similars en el cas de les dones (36,2%) (Taula 22).

La realització d'activitat física

Els homes de Ciutat Vella refereixen ser sedentaris en temps lliure en major proporció que els de Barcelona ciutat, mentre que en dones la proporció és similar. No obstant, la proporció de persones que caminen al menys 30 minuts al dia és similar. Els nens i nenes de Ciutat Vella declaren fer més hores d'activitat esportiva extraescolar que els de Barcelona, però també miren la televisió un major nombre d'hores setmanals.

El 71,9% dels homes i el 75,9% de les dones de 15 anys o més de Ciutat Vella van declarar ser sedentàries en el temps lliure segons l'Enquesta de Salut de Barcelona de 2006, xifres que per tot Barcelona van ser del 60,3% i 73,5%, respectivament. No obstant, no es van observar diferències en quant a la proporció de persones que declaren caminar 30 minuts o més al dia.

Pel que fa l'activitat física en població infantil, tot i que el percentatge de nens i nenes entre 6 i 14 anys que declaren no fer cap tipus d'activitat esportiva extraescolar va ser similar al districte i a Barcelona, la proporció que declaren fer més de quatre hores setmanals va ser superior a Ciutat Vella (25,7%) que a Barcelona (19,7%). No obstant, la proporció de nens i nenes que van declarar mirar la televisió 7 o més hores a la setmana també va ser superior al districte (41,6% en comparació al 36,0% pel conjunt de Barcelona) (Taula 22).

Hàbits alimentaris a la infància

Segons les dades de l'Enquesta de Salut de Barcelona de 2006, gairebé 1 de cada 4 nens i nenes d'entre 3 i 14 anys de Ciutat Vella no esmorzen cada dia (22,8%), mentre que a Barcelona la proporció va ser de 1 de cada 10 (9,9%). Pel que fa als productes poc saludables, el consum de determinats productes és més freqüent a Ciutat Vella (begudes amb sucre), mentre que per d'altres el consum és més freqüent a Barcelona (menjars ràpids) (Taula 22).

Taula 22. Conductes relacionats amb la salut. Any 2006.

		Ciutat Vella	Barcelona
		(%)	(%)
Població de 15 anys o més			
Sobrepès i obesitat			
Sobrepès	Home	14,6	18,7
	Dona	25,6	25,6
Obesitat	Home	8,1	10,7
	Dona	10,3	10,6
Activitat física			
Caminar ≥ 30 minuts cada dia	Home	50,4	50,0
	Dona	52,8	50,1
Assegut/da la major part de la jornada	Home	26,4	32,3
	Dona	28,5	34,4
Població sedentària en el temps lliure	Home	71,9	60,3
	Dona	75,9	73,5
Població de 6 a 14 anys*			
Activitats esportives extra-escolars			
No en realitza		24,8	25,7
> 4 hores a la setmana		25,7	19,7
Activitats sedentàries			
≥ 7 hores de televisió / setmana		41,6	36,0
≥ 4 hores de videojocs / setmana		25,7	24,1
Població de 3 a 14 anys**			
Esmorzar cada dia		77,2	90,1
Aliments poc saludables			
Menjars ràpid ≥ 1 cop / dia		5,7	8,4
Productes salats ≥ 1 cop / dia		8,6	7,2
Productes amb sucre (pastes...) ≥ 1cop /dia		10,0	10,2
Begudes amb sucre ≥ 1 cop / dia		26,3	14,5

Font: Enquesta de Salut de Barcelona 2006. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Nota: Percentatges estandarditzats per edat.

*Resultats basats en 23 nens i nenes a Ciutat Vella.

**Resultats basats en 33 nens i nenes de Ciutat Vella.

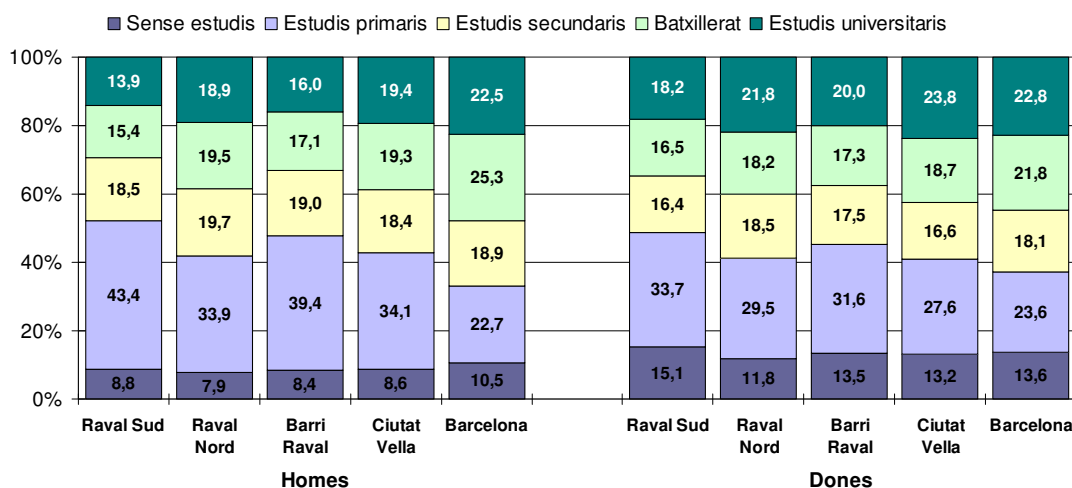
Condicions de vida i de treball

Nivell d'estudis

El barri del Raval presenta una major proporció d'homes i dones amb estudis primaris i una menor proporció amb estudis superiors que a Barcelona ciutat, essent les diferències més marcades al Raval Sud.

En comparació a Ciutat Vella i Barcelona, el barri del Raval destaca per presentar un major percentatge de persones amb estudis primaris complets i inferiors i un menor percentatge amb estudis de batxillerat i universitaris. Aquestes diferències s'observen tant en homes com en dones i són més evidents en la població del Raval Sud (Figura 15).

Figura 15. Distribució de la població de 15 o més anys segons el nivell d'estudis. Any 2009.

Font: Padró Municipal d'Habitants. Ajuntament de Barcelona.

Sense estudis: analfabet, sense estudis; Estudis primaris: certificat escolaritat, bàsica, primaris, EGB; Estudis secundaris: graduat escolar, graduat estudis musicals, graduat en arts i oficis, batxillerat elemental; Batxillerat: batxillerat superior/BUP/ COU/ FP II; Estudis universitaris: titulació universitària

Situació econòmica

El barri del Raval és un dels barris amb la renda familiar disponible per càpita més baixa de tota Barcelona.

L'any 2009, la renda familiar del barri del Raval va ser inferior a la renda del districte i de la ciutat, i de fet és de les més baixes de tota Barcelona (Taula 23 i Figura 16).

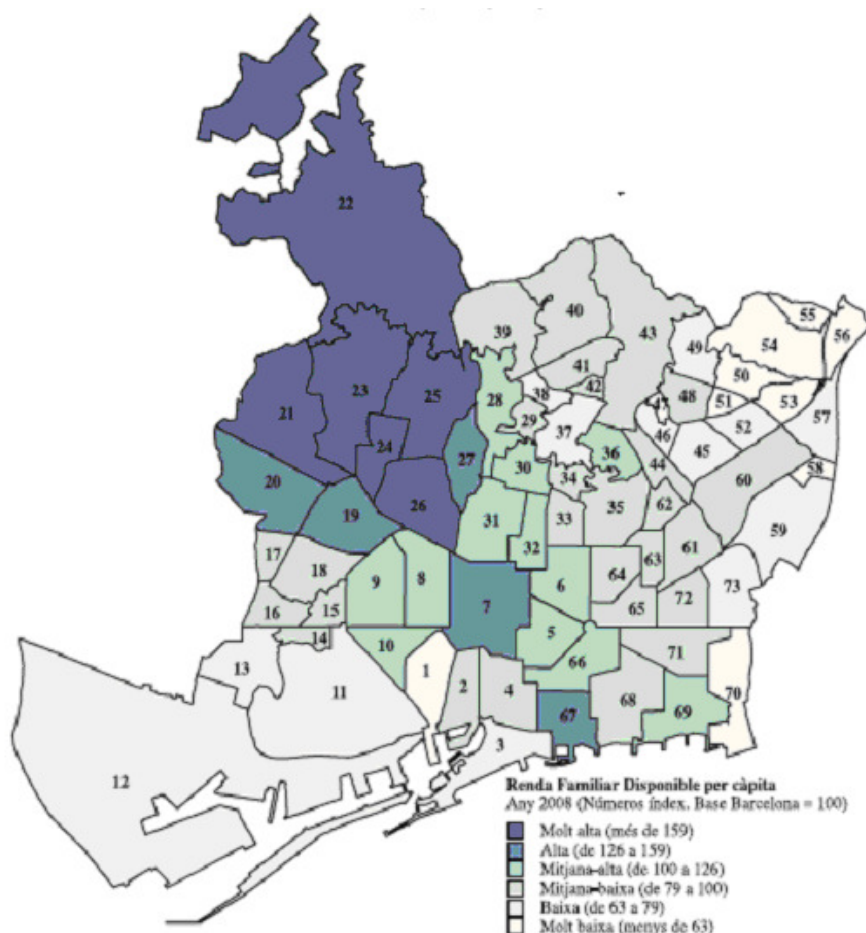
Taula 23. Renda Familiar disponible per càpita (RFD pc). Any 2009.

	Barri Raval	Ciutat Vella	Barcelona
RFD pc (€/any)	12.118	13.776	19.367
Índex RFD	62,0	74,2	100,0

Font: Distribució territorial de la Renda Familiar a Barcelona. Barcelona Economia, Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona.

RFD pc: Renda Familiar Disponible per càpita. Indicador utilitzat per mesurar la distribució territorial de la renda dins Barcelona. Té com a punt de partida la Renda Familiar Disponible que difon l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Figura 16. Distribució geogràfica de la renda familiar per càpita. Any 2008.

Font: Barcelona Economia. Ajuntament de Barcelona 2009.

Factors del medi ambient

Nivell de soroll

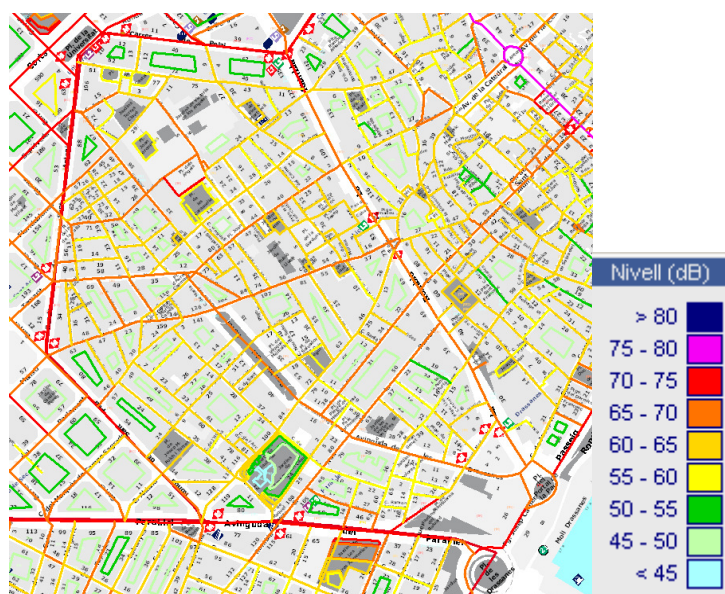
El barri del Raval presenta uns nivells elevats de soroll, tant de dia com de nit, conseqüència sobretot de la important presència d'activitats d'oci, especialment de nit. És per això que l'Ajuntament de Barcelona ha realitzat un Pla específic amb l'objectiu de disminuir els nivells de sorolls al barri.

La Figura 17 i Figura 18 la mostren el nivell de soroll del barri del Raval pels horaris diürn i nocturn, respectivament. Aquest barri mostra uns nivells alts de soroll, tant de dia com de nit. Aquestes dades es corresponen amb les característiques de la vida del barri, amb gran presència d'activitats d'oci, especialment de nit.

Durant el dia, els nivells que predominen són els 60-70 dB(A), a excepció dels vials principals que encerclen el barri (Av del Paral·lel, Ronda de Sant Pau, Ronda de Sant Antoni, C/Pelai i La Rambla) que compten amb nivells més elevats. L'entramat secundari a l'interior del barri, format en la seva gran majoria per carrers estrets, els nivells es troben entre els 60-65 dB(A). Durant la nit, els nivells de soroll se situen entre 50 i 55 dB(A), a excepció d'aquelles zones més influenciades per les activitats d'oci nocturn, especialment la Rambla del Raval, Pl dels Àngels i C/Hospital.

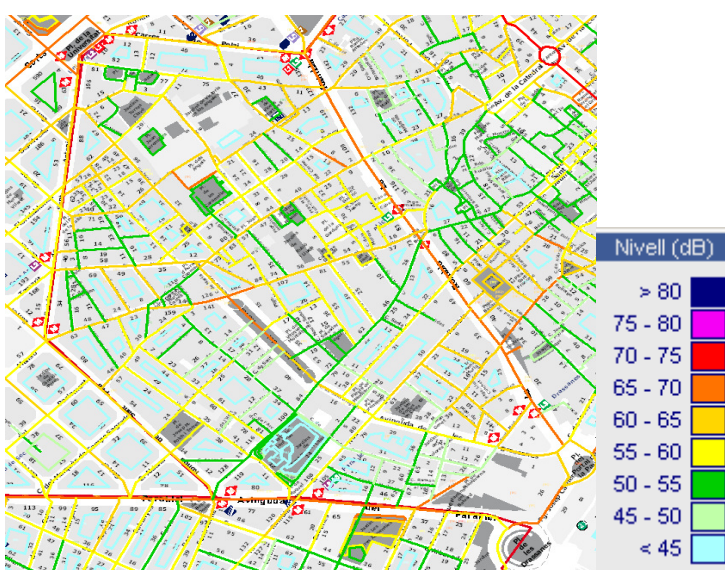
Atenent-nos a aquesta especial problemàtica derivada de la concentració d'activitats en horari nocturn la zona de la Rambla del Raval ha estat inclosa en la Zona Acústica de Règim Especial de Ciutat Vella, conjuntament amb La Rambla, la plaça Reial i els vials del seu entorn immediat. Amb l'objectiu de corregir la situació actual, l'Ajuntament de Barcelona ha realitzat un Pla específic que defineix i concreta l'estratègia per a la minoració acústica en aquesta zona així com al conjunt del districte de Ciutat Vella.

Figura 17. Mapa de soroll diürn del barri del Raval. Any 2009.

Font: Departament de Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona.

Figura 18. Mapa de soroll nocturn del barri del Raval. Any 2009.

Font: Departament de Medi Ambient. Ajuntament de Barcelona.

Ús de serveis sanitaris i pràctiques preventives

Cobertura sanitària i utilització de serveis

Al barri del Raval, la cobertura de l'atenció primària en majors de 14 anys és inferior que la cobertura a la ciutat de Barcelona. Una menor proporció d'homes i dones de Ciutat Vella declaren haver visitat al metge de capçalera el darrer any.

L'any 2009, la cobertura de l'atenció primària – població atesa sobre el total de la població assignada - en el conjunt de la població del Raval Sud (55,0%) va ser inferior a la cobertura del Raval Nord (59,7%), essent ambdues cobertures inferiors a les del districte (61,7%) i la ciutat (65,1%) (Taula 24). Si s'analitza la cobertura segons edat, es pot veure que en menors de 15 anys la cobertura al Raval és similar a la del districte i la ciutat, fins i tot superior al Raval Nord. En canvi, és inferior en persones de 15 anys o més, especialment de 15 a 64 anys. Aquestes diferències no s'explicarien per una major proporció de persones amb doble cobertura sanitària. De fet a Ciutat Vella només el 12,9% d'homes i el 12,3% de dones tenen cobertura mixta, en comparació amb el 35,0% i el 34,2% a Barcelona (Taula 25). Una possible explicació seria que les persones en edat activa del Raval tenen una tipologia de feina amb uns horaris que dificulten la utilització dels serveis sanitaris pel circuit convencional, iniciant el contacte amb els dispositius assistencials a través de serveis com les urgències hospitalàries en comptes de l'atenció primària. Respecte a la cobertura d'atenció domiciliària, tant el Raval Sud (13,2%) com el Raval Nord (18,4%) presenten percentatges majors de cobertura en la població de 65 o més anys que el districte (7,0%) i la ciutat (7,0%) (Taula 24).

Pel que fa a l'activitat dels professionals dels CAPs del Raval Sud i Raval Nord, el nombre de visites per professional és similar al del districte i la ciutat, essent les xifres lleugerament inferior en personal d'infermeria (Taula 24).

Segons dades de l'Enquesta de Salut de Barcelona de l'any 2006, un 64,6% dels homes i un 73,6% de les dones de Ciutat Vella van visitar el metge de capçalera o pediatre l'any anterior a l'entrevista, xifres que per tot Barcelona van ser del 69,0 % i del 77,5%, respectivament, i un 50,4% dels homes i un 70,8% de les dones van visitar l'especialista, en comparació al 45,6% i 72,8%, respectivament, al conjunt de la ciutat (Taula 25).

Taula 24. Cobertura poblacional i recursos assistencials d'atenció primària.
Any 2009.

	Raval Sud	Raval Nord	Ciutat Vella	Barcelona
Cobertura poblacional* (%)				
Global	55,0	59,7	61,7	65,1
Homes 0 a 14 anys	64,9	72,5	67,9	65,6
Homes 15 a 64 anys	44,7	47,0	51,2	53,2
Homes 65 o més anys	79,5	79,3	75,3	84,9
Dones 0 a 14 anys	64,5	72,4	67,6	65,5
Dones 15 a 64 anys	60,3	61,2	74,2	75,3
Dones 65 o més anys	79,8	81,9	52,1	84,5
Cobertura d'atenció domiciliària (%)				
Cobertura 65 o més anys	13,2	18,4	7,0	7,0
Cobertura 75 o més anys	17,5	10,3	10,7	11,9
Metges/esses de família				
Nº professionals**	19,98	14,22	72,12	969,05
Nº visites	118.127	80.784	407.271	5.702.203
Nº visites per professional i dia***	23,9	23,0	22,9	23,8
Pediatres				
Nº professionals**	4,44	3,12	15,88	206,99
Nº visites	19.246	12.028	58.300	856.947
Nº visites per professional i dia***	17,5	15,6	14,9	16,8
Personal d'infermeria				
Nº professionals**	28,26	20,39	98,58	946,49
Nº visites	67.587	41.290	228.697	2.907.249
Nº visites per professional i dia***	9,7	8,2	9,4	12,4
Odontòlegs/gues				
Nº professionals**	2,08	1	6,11	50,40
Nº visites	9.490	4.433	25.044	216.028
Nº visites per professional i dia***	18,5	17,9	16,6	17,4
Treballadors/es socials				
Nº professionals**	2,08	1	5,61	54,6
Nº visites	3.513	2.117	10.803	105.094
Nº visites per professional i dia***	6,8	8,6	7,8	7,8

Font: Registre d'Activitat dels CAPs. Consorci Sanitari de Barcelona.
 *(Població atesa / Població assignada segons Registre Central d'Assegurats)
 **Equivalent a 36 h./setmana.
 ***Visites per professional (equivalent 36 h.) i dia (247 dies feiners/any).

Taula 25. Cobertura sanitària i utilització de serveis sanitaris. Any 2006.

		Ciutat Vella	Barcelona
		(%)	(%)
Cobertura sanitària			
Privada	Home	1,0	1,0
	Dona	0,3	0,6
Mixta	Home	12,9	35,0
	Dona	12,3	34,2
Pública	Home	86,1	64,0
	Dona	87,4	65,2
Visita al metge/essa de capçalera o pediatre/a el darrer any			
		Home	64,6
		Dona	73,6
Visita a l'especialista* el darrer any			
		Home	50,4
		Dona	70,8

Font: Enquesta de Salut de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

Nota: Percentatges ajustats per edat.

*Exclou dentista i oculista.

Pràctiques preventives

Segons dades de l'HCAP, l'EAP del Raval Nord presenta indicadors més elevats del resultat pràctiques preventives que el Raval Sud. En comparació amb Barcelona, el Raval presenta indicadors més baixos amb l'excepció dels indicadors per població infantil, que són més elevats.

A la Taula 26 es detallen indicadors referits a pràctiques preventives realitzades als Centres d'Atenció Primària. Cal comentar, que els registres dels EAP – obtinguts a partir de la Història Clínica de l'Atenció Primària (HCAP) - de la ciutat no són homogenis entre ells, podent observar-se diferències en aquest tipus d'indicadors entre els diferents EAPs derivats del infrarregistre de les activitats més que de la menor realització de les activitats preventives. Segons les dades disponibles, l'any 2009 l'EAP del Raval Nord va presentar, en general, indicadors més alts per pràctiques preventives que l'EAP del Raval Sud. En comparació amb el conjunt de la ciutat, els indicadors al Raval va ser més baixos, amb l'excepció d'aquells en població infantil (avaluació del sobrepès i obesitat entre els 6 i 14 anys, menors de 15 anys correctament

vacunats i alletament en menors de 3 mesos), pels quals es van observar indicadors més elevats.

Taula 26. Indicadors referits a les pràctiques preventives realitzades als Centres d'Atenció Primària. Any 2009.

	Raval Sud	Raval Nord	Ciutat Vella	Barcelona
	(%)	(%)	(%)	(%)
Control òptim de la hipertensió arterial*				
Home	39,4	50,5	43,7	46,6
Dona	42,0	51,5	47,2	48,1
Global	40,8	51,0	45,7	47,4
Control metabòlic de la diabetis mellitus*				
Home	53,7	61,6	58,5	64,5
Dona	59,0	66,2	63,7	67,0
Global	56,0	63,9	61,0	65,7
Prevalença d'hipercolesterolemia*				
Home	23,2	26,2	23,0	25,8
Dona	30,8	34,2	24,9	39,0
Global	26,4	30,4	24,0	28,6
Registre del risc cardiovascular**				
Home	51,9	55,4	61,7	63,7
Dona	53,6	56,0	65,2	62,8
Global	52,7	55,8	63,7	63,2
Registre del sobrepès i l'obesitat entre els 6 i 14 anys				
Home	87,2	90,6	62,8	55,4
Dona	87,5	88,8	61,6	55,4
Global	87,3	89,7	62,2	55,4
Població de 0 a 14 anys correctament vacunada				
Home	86,2	95,9	89,0	87,5
Dona	87,0	95,4	89,2	86,8
Global	86,6	95,7	89,1	87,2
Població > 14 anys correctament vacunada de tètanus				
Home	18,9	24,9	42,5	42,4
Dona	27,0	34,2	44,2	39,6
Global	21,9	29,3	43,4	40,7
Població > 59 anys correctament vacunada de grip				
Global	47,5	44,9	47,7	53,1
Registre del consum de tabac (fumadors)*				
Home	30,2	26,5	35,0	23,5
Dona	16,3	12,7	22,8	14,5
Global	23,8	18,7	28,9	18,2
Consum excessiu d'alcohol en adults*				
Global	3,7	5,7	4,3	4,0
Alletament matern en infants de 0 a 3 mesos				
Global	86,6	88,0	83,0	78,7

Font: Registre d'Activitat dels CAPs. Consorci Sanitari de Barcelona.

*Població de 15 o més anys.

**Població de 35 a 74 anys.

Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama

La participació de les dones convidades a fer-se una mamografia a través del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama és més elevada al barri del Raval que al conjunt de Barcelona, essent més elevada al Raval Sud que al Raval Nord.

Durant l'any 2009, es van convidar 1.564 dones al Raval Sud i 1.619 dones al Raval Nord a realitzar-se una mamografia a través del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama de Barcelona. La participació (percentatge de dones convidades que es van fer un mamografia a través del Programa) va ser del 64,1% i 60,2%, respectivament, xifres superiors a les observades a Barcelona ciutat (53,5%) i similars a les observades al districte (64,2%). Al Raval Sud es van detectar 3 càncers de mama a través del Programa i 5 al Raval Nord (Taula 27).

Taula 27. Indicadors del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama de Barcelona. Resultats de la 7a Ronda del districte de Ciutat Vella. Any 2009.

		Dones convidades	Participació	Càncers detectats
		n	%	n (taxa)
1A	Barceloneta	1.496	72,8	7
1B	Casc antic	1.746	63,3	6
1C	Gòtic	1.168	60,3	3
1D	Raval Sud	1.564	64,1	3
1E	Raval Nord	1.619	60,2	5
Districte de Ciutat Vella		7.593	64,2	24 (4,9)
Barcelona ciutat		193.301	53,5	468 (4,5)

Fonts: Sistema d'Informació de l'Oficina Tècnica del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama de Barcelona.
Agència de Salut Pública de Barcelona.

Taxes per 1.000 dones

Càncers detectats: dones diagnosticades de càncer (invasiu o in situ) x 1.000 dones que participen al Programa.

Conclusions

a) Característiques demogràfiques

1. En comparació al conjunt de Barcelona ciutat, la població de Raval Sud i de Raval Nord destaca per tenir una proporció més elevada de persones joves, en especial homes joves, i una menor proporció de persones de 65 anys o més.
2. En homes, l'índex de sobre-envelliment al Raval Nord és similar al de Barcelona i és menor al Raval Sud. En dones, l'índex és superior tant al Raval Sud com al Raval Nord. Per tant, tot i que la proporció de dones de 65 anys o més al Raval és inferior al de Barcelona, aquest grup d'edat es caracteritza per estar format per dones d'edat més avançada.
3. Tant els homes com les dones de 65 anys o més del barri del Raval viuen sols amb més freqüència que a Barcelona ciutat, en especial els homes, en què la proporció que viuen sols és casi el doble que a Barcelona.
4. Més de la meitat dels homes del barri del Raval són nascuts fora de l'estat espanyol, essent aquesta proporció molt superior (més del doble) que a Barcelona. La proporció de dones nascudes fora d'Espanya també és el doble que per tot Barcelona, tot i que aquesta proporció és menor que en homes. Les nacionalitats més freqüents al Raval, després de l'espanyola, són la pakistanesa i la filipina.
5. La taxa de fecunditat al Raval Nord és similar a la del conjunt de Barcelona, mentre que al Raval Sud és superior. En dones procedents de països en vies de desenvolupament, la taxa és el doble que a Barcelona tant al Raval Nord com al Raval Sud.

b) Estat de salut

6. L'esperança de vida en néixer dels homes del Raval Sud és 5 anys inferior a la dels homes a Barcelona i, en el cas de les dones, és 3,6 anys inferior respecte a les dones de Barcelona. Al Raval Nord, l'esperança de vida és 1,4 i 1,1 anys menor, respectivament.

7. La mortalitat al Raval Sud és 42,8% vegades superior que a Barcelona en el cas dels homes i 29,8% vegades superior en dones. Al Raval Nord, aquestes xifres són del 17,8% i 10,5%, respectivament.
8. El Raval Sud presenta xifres molt més elevades de malalties de transmissió sexual que Barcelona. Al Raval Nord les xifres són també més elevades però en menor mesura. La incidència de VIH i SIDA va ser 3 vegades superior a la que es va observar pel conjunt de la ciutat.
9. Les taxes de tuberculosi al Raval Nord són 5 vegades superiors a les de Barcelona, i 7 vegades superiors al Raval Sud. L'any 2010, la incidència de tuberculosi es manté estable a Barcelona, mentre que al barri del Raval presenta un increment considerable en comparació als anys previs.
10. El percentatge de naixements prematurs i de baix pes al Raval Sud és superior al de Barcelona. El Raval Nord presenta unes xifres similars a les del conjunt de la ciutat.
11. La proporció d'homes i dones diagnosticats de depressió és menor al Raval que a Barcelona. La proporció de persones de 18 anys o més amb un diagnòstic mental sever és similar a Ciutat Vella que a Barcelona, tot i que és 3 vegades superior en menors de 18 anys.
12. Els homes i les dones de Ciutat Vella reporten tenir bona salut en menor proporció que a Barcelona. La proporció de dones que refereixen un o més trastorns crònics és superior a Ciutat Vella que a Barcelona, i similar en homes.

c) Determinants de la salut

13. En general, l'edat de les mares al barri del Raval és menor que pel conjunt de la ciutat. Al Raval Sud, la taxa de fecunditat de mares adolescents (de 15 a 19 anys) és 4 vegades superior que a Barcelona. Al Raval Nord és similar que al conjunt de la ciutat.
14. Les taxes d'IVEs del barri del Raval són superiors a les taxes del districte i la ciutat. El mateix patró s'observa en adolescents de 15 a 19 anys.

15. Tant en homes com en dones, el consum de drogues, així com la mortalitat per sobredosi, és molt superior al barri del Raval (en especial al Raval Sud) que a Barcelona ciutat.
16. En comparació a Barcelona, el Raval Sud presenta un major percentatge de població amb estudis primaris complets i inferiors i un menor percentatge d'estudis de batxillerat i universitaris. Aquestes diferències són menys evidents al Raval Nord.
17. La renda familiar disponible del barri del Raval és de les més baixes de tota Barcelona. És inferior a la del districte i de la ciutat.
18. El barri del Raval presenta uns nivells de soroll elevats, els quals es corresponen amb les característiques de la vida al barri.

d) Ús de serveis sanitaris i pràctiques preventives

19. La cobertura de l'atenció primària en la població del barri del Raval és inferior a la cobertura del districte i la ciutat, en especial en població de 15 anys o més. Aquesta menor cobertura no s'explica per una major cobertura mixta al barri.
20. El nombre de visites per professionals als CAPs del Raval Sud i Nord és similar al del districte i Barcelona.
21. La participació al Programa de Detecció Precoç de Càncer de Mama va ser superior al barri del Raval que a Barcelona ciutat, tot i que va ser menor que a altres ABS del districte com La Barceloneta.